

Dzięk

8 stron
Cena 10 gr

Pomorze

ORAZ WYDAWNICTWA:

**DZIEŃ GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY — DZIEŃ BYDGOSKI ILUSTROWANY — GAZETA GDANSKA
DZIEŃ KOCIEWSKI — GŁOS NIESZAWSKI (DZIEŃ CIECHOCIŃSKI) — GAZETA MORSKA ILUSTROWANA
DZIEŃ TCZEWSKI ILUSTROWANY — DZIEŃ CHEŁMIŃSKI — GAZETA MOGILEŃSKA — — —**

REDAKCJA: Toruń, ul. Bydgoska 56, telefony 29-90, 29-01, 29-02, 29-80 (nocny). — **ADMINISTRACJA:** Toruń, ulica Bydgoska 56, telef. 29-70 (kierownik administracji). — **FILIA ADMINISTRACJI:** Toruń, ulica Szeroka 42 I. piętro, telefon 29-80 — P. K. O. 206.874.

Wspaniała manifestacja braterstwa ludu kaszubskiego z Armią

Przebieg niedzielnych uroczystości wejherowskich

Uroczystość wręczenia sztandaru Batalionowi Morskiemu w Wejherowie przez ludność kaszubską wypadła nadspodziewanie wspaniale.

W niedzielę od samego rana tonące w powodzi flagi i zieleni miasto wypełniło się tysiącami rzeszami ludności, przybyłej ze wszystkich stron powiatu morskiego oraz z Gdyni i z Gdańska, która tworzyła na ulicach i placach gwarne mrowisko, snując się nieprzerwanym strumieniem od dworca poprzez główną arterię komunikacyjną, ul. Sobieskiego w stronę Rynku i koszar. Na ul. Sobieskiego ustawiono liczne bramy triumfalne, przeważnie o charakterze regionalnym, spowite w sieci rybackie, przepieczone zielenią i noszące napisy kaszubskie w rodzaju: „Rebocy calejm sercem z Batalionem Morskim”. U wylotu ulicy Dworcowej ustawione zostały trybuny dla przedstawicieli władz i społeczeństwa, przygotowane na czas defilady.

Przyjazd min. Kasprzyckiego i nabożeństwo

Główne uroczystości rozpoczęły się o godzinie 9,30 na placu przykoszarowym. Rozległy teren placu wypełniły po brzegi oddziały wojska oraz liczne organizacje i tłumy publiczności. Widok tego olbrzymiego skupiska ludzkiego, liczącego ponad 20 tysięcy osób, był niezwykle imponujący.

Przed ołtarzem polowym, na drewnianym postumencie umieszczony został nowy sztandar, ufundowany przez społeczeństwo, oczekując aktu poświęcenia i przekazania go Batalionowi.

Krótko przed godziną 10-tą na plac przykoszarowy przybył p. min. Spraw Wojskowych gen. Kasprzycki w towarzystwie p. Wojewody Pomorskiego Raczkiewicza, inspektora armii gen. Bortnowskiego, szefa kierownictwa Marynarki Wojennej p. adm. Świrskiego i innych. Po odebraniu raportu od dowódcy Batalionu p. pułk. Kopańskiego p. Minister przeszedł przed frontem oddziałów wojskowych, po czym zajął miejsce po prawej stronie ołtarza nawprost tronu biskupiego. Razem z p. min. Kasprzyckim przybyli Komisarz Generalny R. P. w Gdańsku p. min. Chodacki oraz J. E. ks. biskup Okoniewski w otoczeniu duchowieństwa.

Symbol wierności ludu kaszubskiego dla Rzeczypospolitej

O godzinie 10-tej rozpoczęło się nabożeństwo polowe, które w licznej asyście celebrował J. E. ks. biskup Okoniewski. W trakcie nabożeństwa ks. biskup wygłosił podniosłe kazanie, którego wystuchano w najgłębszej ciszy i skupieniu. Najprzewielebniejzy kaznodzieja podkreślił wyjątkowe znaczenie obchodzonej uroczystości. Sztan-

dar, ofiarowany przez ludność kaszubską Batalionowi Morskiemu jest pięknym wyrazem wierności i przywiązania tego ludu do Rzeczypospolitej i jej sił zbrojnych, podobnie jak broń zakupiona z drobnych składek ludzi

Wręczenie sztandaru i broni Batalionowi

Po skończonym nabożeństwie ks. biskup Okoniewski dokonał poświęcenia sztandaru i 11 ciężkich karabinów maszynowych ustawionych rzędem po lewej stronie ołtarza. Następnie wśród

i gorącym sercem ofiarowana wojusku. Sztandar ten i ta broń są świadectwem wobec kraju i całego świata, że lud kaszubski niezłomie trwa i trwać będzie na straży polskiego wybrzeża morskiego.

przejmującej ciszy burmistrz m. Wejherowa p. Bolduan w imieniu ludności wręczył sztandar p. min. Kasprzyckiemu. Z rąk p. Ministra sztandar odebrał dowódca Batalionu p. pułk. Ko-

pański, przekazując go następnie chorążemu. Przy dźwiękach hymnu państwowego poczet sztandarowy przemaszerował przed frontem Batalionu, zajmując miejsce na prawym jego skrzydle.

W dalszym ciągu odbyło się przekazanie broni. Wzruszający był moment, kiedy zabrał głos reprezentant ludności powiatu Kaszuba p. Groth, wygłaszając serdeczne przemówienie po kaszubsku. Przemówienie to jako dokument głębokiego patriotyzmu Kaszubów, poniżej przytaczamy w dosłownym brzmieniu.

„Lud kaszubski stanął na straży u wrót polskiego honoru i swoją pierś osłonił zagrożoną placówkę i uratował polskość przymorza...”

Przemówienie Kaszuby Grotha

Je taki zakątek taki, moly, może no-mniejszy, o którym prawie teros bądze barze wiele glosno gadone choc dawniej beło o nim mało wiedzone. Wiedzec też beło mało lonim w cennej nocy niewoli, wiedzec beło lonim mało wtedy, jak cianżke rance najazdców polskie usta zamykało, jak znikąd nadziei, znikąd pocyhy polski lud tego zakałka doczekac se ni mógł, a zdawało se czasem, że już nijak światła wolnoscy ta kraina nie uzdrzy. A jednak — choc o brzeg tej zabetej — wienczas krajiny kaszubskiej, bo o niej tu je mowa bjiły szalone burze, choc lud jej ując probowano w serce chytry polityki, choc lud ten był daleko od o-srodków polskiej mesli niepodległoscowej, od kuźni zbrojnych czynów, choc som ze sobą tylko pozostał, wetrwał i przetrwał wszelko.

I NIC GO NIE ODERWAŁO OD PNIA POLSKIEGO, NIC NIE WYDARŁO MU MOWY JEGO OJCÓW, nikogo ten lud nie zaprzedał swoji deszy — skupił se w sobie, w granitowym konserwatyźmie polskosczy trzymał se, nie posłał ani razu do parlamentu niemieckiego kogo innego; jak

TYLKO KASZEBĘ - POŁOKA.

Staną na straży u wrót polskiego honoru i słoń pierś osłonił zagrożoną placówkę i uratował polskosc przymorza.

I takim wszedł lud ten do niepodległej Polski. Wszedł, a wędyczny naród polski straż mu nad brzegiem Bałtyku powierzył. A nie z cedzego rozkazu, ale z nakazu

własnych serc polskich, aby straż tą lepiej pelnic, me kaszebski lud powiatu morskiego przed trzema miesiacami skrzyknęli se, na wielki czyn, na dozbrojenie naszego Batalionu Morskiego.

Uparty, tak jak me przode bele, choc nom w tym roku kleska deszczów a mrozów pony nasze we większy częsły zniszczyły, choc zemia nasza uboga, me postuszni na wezwanie Marszałka Polsci, hasło oborny narodowej do serca wzięli, przed oczy na widok codzenny stawili — a dzysaj czynem zatwierdzeli.

Oddając was jednosce, wa nasze karabiny maszynowe Batalionowi Morskiemu, przekazujemy wam służyć Polsce długo i wiernie.

Niech z wama jidą te wszetki mesle i uczuca, ta wiara a nadzieja, jakie towarzyszelo nom, jak me was postanowiele dla Batalionu fundowac, a te mesli i pragnienia, jakimi was Batalionowi oddali, me teros pozostaniemy.

A ciebie kochany żołnierzu polski proszeme, żebys z nich zrobil stalowy wał, o jaki rozbijają se największe sztormy i abys nas — jak tego będzie potrzeba — zawsze wezwał pod sztandar Tej Matki Boski Swarzewskiej, Królowy Polskiego Morza, której me slubowale, że tego sztandaru nie oddame jinaczej, jak chyba razem ze życiem.

Na przemówienie to odpowiedział p. min. Kasprzycki, podkreślając wiel-

kie zrozumienie, jakie ludność nadmorska wykazała dla hasła dozbrojenia Armii i składając jej za to szczere wyrazy uznania.

Na tym uroczystość na placu przykoszarowym została zakończona. Po krótkiej przerwie, w której czasie fala ludzka odpłynęła na ul. Sobieskiego, odbyła się wspaniała defilada, jakiej gród Wejhera dotychczas jeszcze nie widział.

O godzinie 12 rozpoczęła się defilada, którą odebrał minister spraw wojskowych gen. Kasprzycki w towarzystwie p. Wojewody Pomorskiego Raczkiewicza, inspektora armii gen. Bortnowskiego, adm. Świrskiego i ks. biskupa Okoniewskiego. Defiladę prowadził dowódca batalionu płk. Kopański. Po defiladzie odbył się obiad żołnierski na terenie koszar. Podczas obiadu przemówienia wygłosili płk. Kopański, radny m. Wejherowa Strużyński i Jona.

O godz. 16 odbyło się uroczyste zebranie Rady Miejskiej m. Wejherowa, na którym burmistrz p. Bolduan wygłosił nast. przemówienie:

„Jak lwymi pazurami bronić będziemy kaszubskiej ziemi i polskiego morza”

Przemówienie burmistrza Bolduana

Stare są pomorskie miasta, bogate w historię i tradycję. Wśród tych miast jesteśmy, oprócz Gdyni, najmłodszym na Pomorzu. Początek Wejherowa sięga roku 1643. Za to jednak tkwi w nas słusza na duma, że założycielem naszego miasta był żołnierz polski, Jakób Wejher, rycerz szlachetny, starosta kiszporski, człuchowski, bytowski, pucki i wojewo-da malborski, wierny towarzysz wojennego króla Władysława IV, a co nas szczególnie napawa radością, wykonawcą morskich planów króla polskiego.

Tak zrzędziły dzieje, że decydujący

wywiera miasto wpływ na północno-zachodnią część Pomorza. Jesteśmy duchową stolicą Kaszub. Tu przecież od lat 300 na góry Kalwarii spieszy mnogi lud kaszubski, od Kościerzyny i Bytowa, Chojnic, Pucka, Lemborga, Słupska, Gdańska i Kartuz. Tu modlił się wraz z ludem Antoni Abraham, wierny chorąży i dzielny bojownik polskości. Tu zagrzewali się do męstwa i patriotycznych uniesień przewodnicy narodowego ruchu na Kaszubach za czasów niewoli.

W tym mieście z gór Kalwarii padły z ust duchowieństwa katolickiego mężne

i jasne słowa, które ludowi wytyczyły drogę ku wolności, ku Polsce. I lud szedł tą drogą, z wiarą w zwycięstwo dobrej sprawy, a jego przewodniczący swego ducha oświecali drogę, po której kroczył winien kaszubski lud. I lud ten przetrwał, trwa i wytrwa nad Bałtykiem.

Poprzez potyczki i zbrojne powstania, poprzez udział w powstaniu wielkopolskim, w wojnie polsko-bolszewickiej, pod rozkazami Marszałka Józefa Piłsudskiego, Wskrzesiciela i Budowniczego Państwa Polskiego, zawsze wierni

(Ciąg dalszy na stronie 2-zej)

(Dokończenie ze strony 1-ej)

erskiej tradycji miasta, szliśmy, by po tym codzienną pracą budować gmach polskiej państwowości. I kiedy odszedł Wielki Marszałek, Wódz, który tworzył Polskę i Ją na wielki wywiódł szlak, w głębokim smutku i żalu pograżył tych, którzy ze czcią i podziwem dla Jego wielkości szczerze zawsze popierali wysiłki Wodza, bo przecież Polska, co nad morzem stoi, wielka i silna być musi.

Marszałek Śmigły-Rydz, co błysnął buławą i mocno w ręce ujął władzę, złożył nierz wspaniałe i rycerz bez skazy, którzy wspólnie z Marszałkiem Piłsudskim w ogniu bitew budowali Polskę i Jej wytyczał granice, został Wielkiego Marszałka spadkobiercą i wykonawcą wskazań, by nas prowadzić, czy w powodzi słońca, czy też wśród chmur i gromów i piekiel bitwy do polskiej, jasnej przyszłości.

My tu na Kaszubach umiemy cenić męstwo, charakter i moc ducha, Instynktownie wyczuwamy wrażliwą swoją duszą, że Wódz Naczelny Marszałek Śmigły-Rydz, prowadzi Naród do wielkości i chwały. Pod Jego przeto oddając się zawsze rozkazy, ślubujemy, że chcemy wytrwać nad Bałtykiem, że w codziennym zgodnym wysiłku, najbardziej ofiarnym, utrwalić chcemy moc i potęgę Państwa, że, kiedy potrzeba, jak lwy pazurami bronie będziemy kaszubskiej ziemi i polskiego morza, dopóki nam tchu starczy i ręka karabin udźwignie. Bo w

Minister Spr. Wojskowych w Gdyni

Po uroczystościach w Wejherowie p. minister spr. wojsk. gen. Kasprzycki przybył wieczorem do Gdyni i odbył w Oficerskim Yachtklubie konferencję w sprawie zabudowy mola reprezentacyjnego, interesując się specjalnie projektem budowy Domu Żeglarskiego. W konferencji tej wzięli udział komisarz rządu Sokół, kontradmirał Unrug i inżynierowie architektki Damięcki i Sieczkowski.

Konferencja 9 mocarstw 30 bm.

Bruksela. Datę pierwszego zgromadzenia konferencji 9-ciu mocarstw ustalono na dzień 30 października. Do wszystkich sygnatariuszy paktu wysłane zostały już zaproszenia. W Brytanii, zgodnie z nowym statutem westminterskim otrzymała 6 zaproszeń dla W. Brytanii, Nowej Zelandii, Australii, Kanady, Południowej Afryki i Indji. Jak sądzą, zaproszenia wysłane zostały również do Niemiec i do Z. S. R. R.

Po 20 latach katedra w Reims otwiera swoje podwoje

Reims. Słynna katedra w Reims, która uległa tak wielkiemu zniszczeniu w czasie wojny światowej po trwających 20 lat pracach restauracyjnych będzie w dniu dzisiejszym uroczystość poświęcona i oddana na użytek kościoła. (PAT).

Burze na morzu Czarnym

Stambuł. Siła burzy, szalejącej u wybrzeży tureckich wzmogła się jeszcze bardziej. Donoszą o licznych katastrofach morskich, zwłaszcza na morzu Czarnym. Linie okrętowe przerwały całkowicie służbę. W cieśninach zatono kilkadziesiąt żaglowców. Trwające od 6 dni ulewne deszcze niszczą drogi, uniemożliwiając komunikację kolejową, która w licznych miejscach została zawieszona. (PAT).

Konferencja kierowników sekcji robotniczych O. Z. N.

Warszawa. W dniu wczorajszym, w lokalu wydziału robotniczego centrali O. Z. N. pod przewodnictwem p. Leopolda Tomaszewicza odbyła się konferencja kierowników okręgowych sekcji robotniczych O. Z. N., na którą

Port lotniczy w Lyddzie w zgłiszczach Nowe zamachy terrorystyczne w Palestynie

Jerozolima. W Lyddzie spłonęły wskutek podpalenia zabudowania portu lotniczego. Poza tym dokonano ubiegłej nocy całego szeregu innych zamachów terrorystycznych w Palestynie. W okolicach Jerozolimy, itd. dochodziło do wymiany strzałów. Komunikacja w całym kraju jest przerwana. W Lyddzie wla-

piersiach naszych duch jest żywy i szpony ma kaszubski Gryf.

Pragnąc zadokumentować Kaszubów do Marszałka Śmigłego-Rydz przywiązanie, oraz uczucia nasze, jakie miasto i lud kaszubski żywią dla Naczelnego Wodza i wiarę w Niego, składając Mu w

Uchwała nadająca Marszałkowi Polski obywatelstwo honorowe miasta Wejherowa

Rada Miejska w Wejherowie uchwała: W dniu, w którym ludność miast i wsi powiatu morskiego wręczyła swojemu Batalionowi Morskiemu sztandar, oraz 11 ciężkich karabinów maszynowych, podkreślając tym samym serdeczne i nierozdzielne więzy, jakie łączą ludność tej kaszubskiej ziemi z Armią naszą, w której widzimy wspaniałą gwarantkę wolności i niepodległego państwowego bytu, a w wyznaczeniu Wejherowa, stolicy wybrzeża, na siedzibę Batalionu Morskiego, kontynuację historycznego naszego nad Bałtyk parcia — Rada Miejska, składając Wodzowi Naczelnemu tej Armii, Marszałkowi Polski, Edwardowi,

dniu dzisiejszym hold i cześć głębokie, oraz w Jego osobie także zwyciężkiej Armii, Rada Miejska nadaje Marszałkowi Polski Śmigłemu-Rydzowi obywatelstwo honorowe, prosząc o jego przyjęcie.

Po przemówieniu Rada Miejska jednogłośnie powzięła nast. uchwałę:

Śmigłemu-Rydzowi hold i cześć głębokie i widząc w Nim spadkobiercę i wykonawcę wspaniałej spuścizny myśli, ducha i czynu Wielkiego Polski Marszałka Józefa Piłsudskiego, Odnowiciela i Wskrzesiciela Państwa Polskiego, uchwała jednogłośnie nadać Marszałkowi Edwardowi, Śmigłemu-Rydzowi obywatelstwo honorowe miasta Wejherowa.

O godz. 17 w sali Strzelnicy miasto wydało czarną kawę dla przedstawicieli władz i zaproszonych gości, na której obecni byli pp. Wojewoda Pomorski Raczkiewicz i adm. Świrski.

Nie za górami, nie za lasami mieszka szczęście, lecz tu blisko

w Kolekturze

„UŚMIECH FORTUNY”

Bydgoszcz, Pomorska 1

Toruń, Żeglarska 31

Wielkie wygrane, jakie stale padają na losy tej kolektury dowiodły, że los nabyty w Kolekturze

„Uśmiech Fortuny”

7161

nigdy nie zawodzi.

1/4 losu kosztuje 10— zł, 1/2 losu 20— zł, cały los 40.— zł.

Ciągnięcie już 21 października 1937 r.

Zamiejscowym wysła się losy po otrzymaniu zamówienia, względnie po wpłaceniu należności na konta czekowe PKO Nr. 143.077, lub 142.712.

Oficerowie polscy na zamku królewskim w Sinaia złożyli życzenia Karolowi II.

Bukareszt. W sobotę z okazji urodzin króla Karola członkowie rządu udali się do Sinaia, gdzie złożyli życzenia monarsze. Udała się tam również specjalnym pociągiem delegacja polska pułku im. króla Karola II-go, która przybyła w piątek do Bukaresztu. Po przyjeździe do Sinaia oficerowie polscy zostali odprowadzeni natychmiast do pałacu królewskiego Peles i wprowadzeni do króla. Delegacja polska z ppłk. Grodzkim, dowódcą 57 pułku im. króla Karola na czele złożyła życzenia swemu honorowemu dowódcy i wręczyła podarunek w postaci polskiego helmu historycznego. Następnie oficerowie polscy zatrzymani zostali przez króla na śniadaniu, w którym wzięli również udział członkowie rządu gen. Gamelin, oraz książę Hohenzollern. Po śniadaniu król rozmawiał przez dłuższy czas z oficerami polskimi i wyraził zadowolenie, że jedynie Polacy nie zapomnieli o urodzinach królewskich i przybyli z życzeniami. W toku rozmowy król uściskał i ucałował dowódcę pułku ppłk. Grodzkie-

go, przyczepiając mu sznury naramienne, które noszą oficerowie i szeregowi pułków rumuńskich, odznaczonych orderem Michała Walecznego.

40.000 Japończyków w pułapce

Szanghaj. Według informacji chińskich duch bojowy wojsk chińskich na frontach, położonych na zachód od Hopei i wschód od Szansi podniósł się. Wojska chińskie wykazują od kilku dni ożywioną działalność i szeregiem przeciwnatarć w różnych punktach po-

wstrzymały marsz Japończyków. W północnej części prowincji Szansi wojska chińskie łącznie z 8-mą armią otoczyły dywizję japońską. W ten sposób odcięto 40.000 Japończyków, w tym słynną 5-tą dywizję, dowodzoną przez gen. Ikagaki.

Największa bitwa w wojnie hiszpańskiej rozegra się niebawem w Aragonii

Saragossa. Według doniesień korespondenta Havasa siły walczących stron w obecnej chwili w Aragonii obliczane są na 400.000 ludzi. Nie ulega kwestii, że wojska te w tak dużej liczbie zgromadzone zostały

w przeddzień bitwy, która o ile nie zajdzie okoliczności nieprzewidziane, a operacje rozwijać się będą normalnie, będzie z pewnością i największą i najbardziej krwawą w całej wojnie hiszpańskiej. (PAT).

Jeszcze tylko trzy dni dzielą nas od ciągnięcia pierwszej klasy czterdziestej loterii klasowej. Wygranymi podzielą się tylko posiadacze losów.

Największe zmartwienie sfer towarzyskich Ameryki

Nowy Jork. Przyjazd księżstwa Windsor do Ameryki jest dziś dla „towarzystwa” amerykańskiego najważniejszym, najbardziej palącym, najbardziej ciekawym problemem dnia. Wszystkie „societe ladies” łamią sobie głowy nad tym, czy będą miały zaszczyt spotkać się z byłym monarchą angielskim, a damy z jeszcze wyższych sfer trapią się tylko tym, czy będą miały zaszczyt przyjąć księżstwo Windsor we własnych salonach. Kiedy przyjadą, gdzie zamieszkają, jak długo w Ameryce pobędą, jak się do gości tych odniesie departament stanu, czy przyjmie ich prezydent Roosevelt itd. itd. Oto treść rozmów we wszystkich salonach amerykańskich „upper four hundred” (wyższych

czterystu). Tymczasem prasa donosi, że na Wye Island, wysepce znajdującej się u wylotu zatoki Chesapeake w stanie Maryland (z którego pochodziła pani Simpson, dzisiejsza księżna Windsoru) wykańcza się pospiesznie budowę i wewnętrzne urządzenie 25-pokojowego pałacu, w którym zamieszkać mają księżstwo. Wyspa Wye leży istotnie wśród uroczego krajobrazu — a ponoć małżonka byłego monarchy pragnie oczarować swego małżonka rezydencją, aby w niej zamieszkał — na stałe. Jednym słowem przyjazd księżstwa Windsor bardziej tu dziś pasjonuje niektóre sfery, niż problem japoński, hiszpański itp.

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego uczciła zasługi naukowe Pana Prezydenta Rzplitej

W sobotę szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego obchodziła uroczystie święto 30-lecia swego istnienia

Kulminacyjnym punktem uroczystości była wielka akademія jubileuszowa, połączona z uroczystym aktem promocji Pana Prezydenta Rzplitej prof. I. Mościckiego na doktora nauk rolniczych H. C.

zki azotu, jako krajowi rolnictwu o zagrożonych zawsze granicach.

Chorzów, Mościce i Chemiczny Instytut Badawczy, będące dziełem jego ducha i owocem jego usiłowań i trudów, mogą i muszą być niewątpliwie przedmiotem dumy każdego Polaka.

W uznaniu tej wielostronnej i obfitej

dla nas węzły, łączące uczelnię naszą z jego Dostojną osobą, szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, składa mu w darze to, co ma i ceni najwyżej, nadając mu najwyższą godność naukową.

Z kolei zabrał głos dziekan wydziału rolniczego prof. Staniszkis, charakteryzując

zasługi naukowe Pana Prezydenta Rzplitej

Przed 40-ą laty umysły rolników i ekonomistów niepokoilo pytanie, jak zaspokoić wzrastające zapotrzebowanie związków azotowych przez rolnictwo, wobec groźby wyczerpania się pokładów saletry.

Wśród badaczy, którzy przysłużyli

Dzięki Jego pracom naukowym i koncepcjom technicznym rolnik polski i nasz przemysł wojenny są niezależni od zamorskiej saletry

Następnie dziekan Staniszkis odczytał tekst dyplomu głoszący, że „nadany zostaje panu Prezydentowi Rzplitej prof. I. Mościckiemu, mężowi zasłużonemu na polu elektrochemii technicznej i chemii fizycznej, który przez swe zdobycze naukowe wiekopomne zasługi dla rolnictwa polskiego położył”.

Akademię zakończyły liczne przemówienia wygłoszone z okazji jubileuszu uczelni

O godz. 17 zaś odbyło się na Zamku uroczyste wręczenie Panu Prezydentowi R. P. prof. Ignacemu Mościckiemu dy-

Motopirin
Motor

przeciw GRYPIE, KATAROM, PRZEZIĘBIENIOM.

Preparat równorzędny z najlepszymi zagranicznymi.

Zdjęcie nasze prz edstawia rzut oka na prezydium akademii. Widzimy senat akademicki Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, w uroczystych togach. Stoi rektor prof. Jan Miklaszewski, odczytując akt promocji Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

Pana Prezydenta Rzplitej, niedysponowanego, reprezentował na akademii p. min. W. R. i O. P. prof. W. Świętosławski.

Uroczystość zagał rektor S. G. G. W. prof. Jan Miklaszewski.

Przystępując do aktu promocji Pana Prezydenta Rzplitej prof. I. Mościckiego na doktora H. C. rektor odczytał następujące uzasadnienie promocji:

„Znojną, owocną i pełną zasług pracą prof. dr. Ignacy Mościcki wzbogacił naukę w liczne, nowe zdobycze, wyjaśnił istotę i przyczyny całego szeregu ważnych zjawisk, podał własne metody technologiczne otrzymywania i badania nowych związków, oparte o rodzime surowce ku pożytkowi rolnictwa, techniki i przemysłu w Polsce.

Jest on wytrwałym, ścisłym i pomyślnym badaczem, umiejącym nie tylko dokonywać najdoniońsze odkrycia w nauce, ale i realizować w praktyce swoje osiągnięcia wynalazcze i pomysły techniczne. Jego niezamordowana, twórcza działalność naukowa i wynalazcza, uzasadnia najzupełniej tę sławę, która otoczyła imię jego, nie tylko wśród swoich, ale i daleko poza granicami Polski, stawiając go

w rządzie największych uczonych świata

Wierna, nieprzerwana służba dwóm najwybitniejszym ideałom: OJCZYŹNIE I NAUCE, przyświecała wszystkim jego poczynaniom, w których ani na chwilę nie była zapomniana sprawa ojczyzny. Takim najwymowniejszym i niezapomnianym dowodem jego niezłomnej i niezachwianej wiary w bliską, jasną przyszłość narodu, jest fakt, że jeszcze przed wybuchem wojny światowej, odstępując szwajcarskiemu konsorcjum patenty na swoje wynalazki i poważne zdobycze techniczne, wyłączył tereny przyszłego państwa polskiego, aby oddać ten swój dorobek do dyspozycji zbliżającej się zwycięskiej Polsce i zapewnić jej zwią-

z w owoce pracy naukowej, badawczej, wynalazczej i obywatelskiej, a jednocześnie pragnąc utrwalić tak zaszczytne

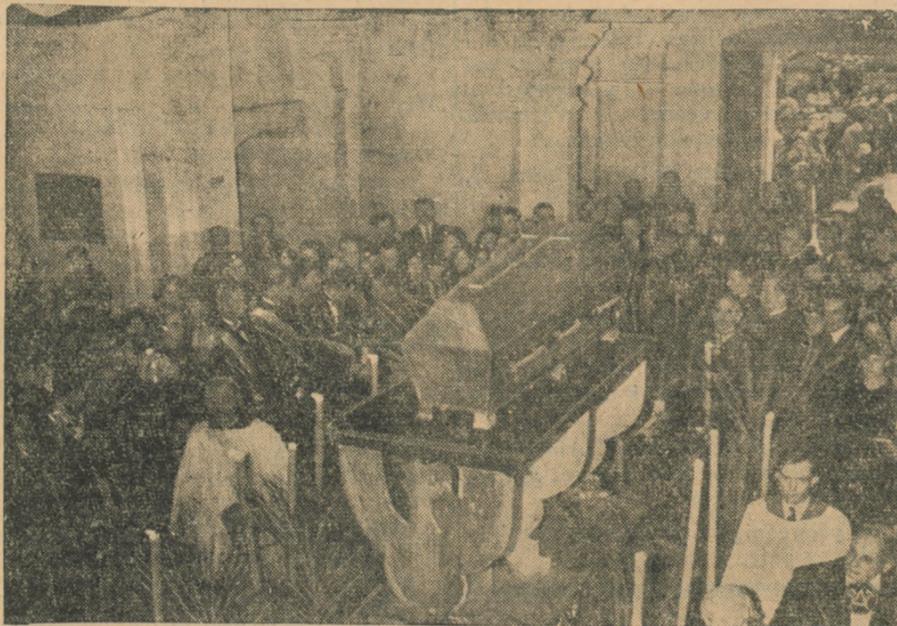
ZAKŁADY OGRODNICZE B. HOZAKOWSKI
polecają najwyższe gatunki **cebulek kwiatowych**
Hiacyny Narcyzy Krokusy Tulipany
po cenach hurtowych. Na żądanie wysyła się prospekty i cenniki bezpłatnie.
Toruń, Mostowa 28 — skrzynka pocztowa nr. 1. 6224

Naczelnny Wódz na uroczystościach w Czarnicy

W ub. sobotę w godzinach rannych Czarnca, miejsce rodzinne Stefana Czarnieckiego, którego prochy spoczęły w nowym sarkofagu, ufundowanym przez społeczność, przybrała niezwykle widok. W blaskach słonecznego dnia pięknie wyglądały przybrane bramy triumfalne, ustawione na powitanie

niaków, zmierzając na miejsce uroczystości.

Po godz. 8 na st. kolejowej we Włoszczowie powitali p. Marszałka Śmigłego - Rydza przedstawiciele władz z wojewodą kieleckim Dziadoszem oraz wojskowości z dowódcą O. K. Łódź jen. Wieczorkiewiczem.

Zdjęcie nasze przedstawia rzut oka na katafalk, na którym spoczywa metalowa trumna z prochami hetmana Stefana Czarnieckiego, przed uroczystym przeniesieniem jej do sarkofagu.

Naczelnego Wodza, Marszałka Polski Śmigłego - Rydza. Już o świcie z pobliskich i dalszych okolic Czarnicy, szosami, drogami polnymi i ścieżkami maszerowały liczne organizacje społeczne i stowarzyszeń rolniczych, tłumy wie-

się po brzegi tłumem wiernych. W środkowej nawie ustawiono katafalk w kształcie stylizowanych białych orłów, na którym spoczywała miedziana trumna ze śmiertelnymi szczątkami hetmana Czarnieckiego. Od stropu świątyni nad katafalkiem zwieszał się wielki baldachim, wykonany z flag narodowych.

Trumna hetmana Czarnieckiego była pokryta flagą Rzeczypospolitej.

na wieku trumny położono na krzyż złotą buławę. Katafalk tonął w powodzi żywych kwiatów i wieńców, z których kilka złożyły delegacje pułków. Przy trumnie wartę honorową zaciągnęło wojsko. Na trumnie widnieją wojskowe pieczęcie.

O godzinie 8 rano przybywa do kościoła sztafeta z Częstochowy, zorganizowana przez Towarzystwo kultury i oświaty robotniczej „Pochodnia”. Sztafeta, biegnąc przez całą noc z Częstochowy do Czarnicy, przyniosła ogień zapalony przez O. O. Paulinów przed cudownym obrazem Matki Boskiej Częstochowskiej. Znicz płonie w pięknym kaganku, wykutym przez robotników huty Ludwików w Kielcach, we dług wzoru dr. Olesia.

Przed przybyciem P. Marszałka, przed otwartym grobowcem, gdzie za chwilę miały być złożone szczątki hetmana Czarnieckiego, stanęły dwa poczty sztandarowe: pułku strzelców konnych im. Czarnieckiego i częstochowskiego pułku piechoty.

P. Marszałka powitał u stóp świątyni ks. biskup sufragan kielecki Sólnika w asyście licznych kleru, wśród (Ciąg dalszy na str. 5-ej).

Dozbroić Polskę na morzu!

Garbarnia i Dąb spadają z Ligi

GARBARNIA I DĄB SPADAJĄ Z LIGI

Niedzielne mecze o mistrzostwo Ligi wyjaśniły ostatecznie sytuację u dołu tabeli. Z Ligi spadają Dąb i Garbarnia, na których miejsce wchodzi Polonia i Śmigły.

PORAŻKA CRACOVII WE LWOWIE

W niedzielę rozegrany został we Lwowie mecz ligowy Cracovia — Pogoń, zakończony niespodziewanym zwycięstwem Pogoni w stosunku 2:0 (1:0). Pogoń wygrała zasłużenie mimo, że wystąpiła bez Matyasa. Lwowianie grali bardzo ambitnie i przez cały czas gry mieli dość znaczną przewagę. Najlepszym graczem na boisku, był Wasiewicz. Cracovia nie miała dobrego dnia i wykazała sporo słabych punktów. Pierwszą bramkę dla Pogoni zdobył Wolamin. Druga bramka dla Pogoni padła ze strzału samobójczego pomocnika Cracovii Majerana.

GARBARNIA POKONAŁA WARSZAWIANKĘ

W niedzielę Garbarnia rozegrała w Krakowie ostatni mecz w tegorocznym sezonie ligowym, odnosząc zwycięstwo nad Warszawianką w stosunku 5:2 (1:0).

Zwycięstwo Garbarni wobec równoczesnych zwycięstw Ł. K. S. i Pogoni nie potrafiło już uchronić tej drużyny przed degradacją.

Bramki strzelili: dla Garbarni Pazurek I 2, Pazurek II, Skóra, Woźniak po 1-ej. Warszawianka z powodu kontuzji obu obrońców: Martyny i Gwoździńskiego, kończy mecz w dziesiątkę.

A. K. S. ZWYCIĘŻA POLONIĘ 5:2 W MECZU TOWARZYSKIM

W Warszawie rozegrany został w niedzielę towarzyski mecz piłkarski pomiędzy A. K. S. z Chorzowa a stołeczną Polonią, zakończony zwycięstwem A. K. S. w stosunku 5:2 (2:1).

A. K. S. miał prawie przez cały czas znaczną przewagę. Jedynie sporadyczne wypadki ataku Polonii stwarzały od czasu do czasu groźne sytuacje pod bramką gości. Bramki zdobyli dla A. K. S. Wostal 2, Pytel 2, Pióntek 1 dla Polonii Kisielniński i Kula.

RUCH GROMI DĄB 8:2

W W. Hajdukach odbył się mecz towarzyski Ruch — Dąb, zakończony wysokim zwycięstwem Ruchu 8:2 (6:0).

ŁKS. WYGRYWA Z WISŁĄ

Ostatni w Łodzi mecz ligowy między Wisłą i Ł. K. S., mający dla Łodzian olbrzymie znaczenie, przyniósł im pełny sukces w postaci zwycięstwa 2:0 (1:0). W pierwszej połowie lepszą drużyną był

O drużynowe mistrzostwo Pomorza w boksie

Flota bije KPW Bydgoszcz 12:4

Rozegrany wczoraj w Bydgoszczy mecz pięściarski o drużynowe mistrzostwo Pomorza pomiędzy WKS. Flota (Gdynia) a KPW. (Bydgoszcz) zakończył się zdecydowanym zwycięstwem Floty w stosunku 12:4.

Wynik (na pierwszym miejscu podajemy zawodników KPW.):

Waga musza: Janicki wygrywa na punkty z Iwańskim.

Waga kogucia: Borowicz po oddaniu z powodu nadwagi punktów walkowerem Gwardzikowi wygrał z nim walkę towarzyską.

Waga piórkowa: Richter drugi oddał punkty walkowerem Pasturczakowi, zaś w walce towarzyskiej Pasturczak wysoko wyprzedził Richtera w najładniejszej walce dnia.

Waga lekka: Richter I. w trzeciej rundzie wygrał przez techniczne k. o. z Janowskim.

Waga piórkowa: Drązkowski uległ przez

ła Wisła. W 15tej minucie 1szą bramkę, zdobył Hebstreich. Po zmianie stron Ł. K. S. powoli przejmując inicjatywę i nie oddaje jej już do końca meczu. Decydujący punkt strzela Wolski

Powszechną uwagę zwracała słaba gra reprezentacyjnych graczy polskich Gałęckiego z Ł. K. S. i Habowskiego z Wisły.

Sędzia Staliński. Widzów 3.000.

TABELA LIGOWA.

	Gier	Pkt.	St. br.
1) Cracovia	17	24:10	39:14
2) A. K. S.	16	24:8	35:16
3) Ruch	17	23:11	44:25
4) Warta	16	18:14	31:33
5) Wisła	16	17:15	31:20
6) Ł. K. S.	17	16:18	36:32
7) Warszawianka	17	16:18	31:42
8) Pogoń	16	15:17	23:23
9) Garbarnia	18	15:21	28:39
10) Dąb	18	0:36	0:54

„T.K.S. 29” na czele tabeli piłkarskiej pomorskiej klasy A

Sytuacja w pomorskiej klasie A. jeszcze się nie wyjaśniła. TKS, po ładnym zwycięstwie nad PPW, przy równoczesnej przegranej Ciszewskiego z Gryfem wysunął się na czoło tabeli i jest najważniejszym kandydatem na zajęcie 1-go miejsca w jesiennej rundzie mistrzostw. W następną niedzielę sytuacja będzie wyjaśniona.

TKS. BIJE WYSOKO PPW. GRUDZIĄDZ 4:0.

Wczoraj w Toruniu w meczu o mistrzostwo Pomorza TKS, pokonał wysoko PPW. Grudziądz w stosunku 4:0 (3:0). Gra przez cały mecz toczyła się przy silnej przewadze TKS-u. Drużyna grudziądzka w polu dużo nie ustępowała toruńczykom, natomiast w sytuacjach podbramkowych była bezradniejsza. Atak TKS-u tym razem stanął na wysokości zadania. Jest to zasługa kierownika napadu Kowalskiego, który celowymi podaniami zatrudniał swych partnerów.

Bramki zdobyli: Woliński, Grajkowski i Duchnicki 2, w tym 1 z karnego. Sędziował dobrze p. Keńczak z Bydgoszczy. Widzów ok. 1500.

GRYF WYGRAŁ Z CISZEWSKIM 2:0.

W Bydgoszczy odbył się interesujący mecz o mistrzostwo Pomorza, w którym toruński Gryf pokonał zdecydowanie KS, Ciszewski w stos. 2:0 (2:0). Gryf okazał się drużyną lepszą, demonstrując dobrą grę zespołową, która u Ciszewskiego nieco szwankowała. Bramki dla Gryfu zdobyli Wierzelewski i Ochocki. Sędziował p. Meinar z Tczewa. Widzów ok. 3.000.

UNIA TCZEWSKA POKONAŁA WKS. (INOWROCŁAW) 4:2.

W Tczewie w meczu o mistrz. pomorskiej kl. A KPW. Unia (Tczew) pokonała WKS. Inowrocław w stosunku 4:2.

Tabela piłkarska pomorskiej kl. A

KLASA	Baltyk	Ciszewski	T. K. S.	Unia	Gryf	P. P. W.	Polonia	W. K. S. Inowr.	Miejsce	Ilość gier	Punktów zyskan.	Punktów strac.	Stosunek bramek
Baltyk	A	1:2		1:1	0:0	2:0	7:1	6:1	III	6	8	4	17:5
Ciszewski	2:1	BP	2:3	0:3	0:2	6:2		2:1	IV	6	8	4	21:12
T. K. S.		3:2	OB	2:3	3:2	4:0	1:1	5:2	I	6	9	3	18:10
Unia	1:1	3:0	3:2	M	0:3	3:2	1:0	4:2	II	7	9	5	15:19
Gryf	0:0	2:0	2:3	3:0	OB		2:1	1:1	V	6	8	4	10:5
P. P. W.	0:2	2:6	0:4	2:3		PA	5:3	2:0	VI	6	4	8	11:8
Polonia	1:7		1:1	0:1	1:2	3:5	Z	2:0	VII	6	3	9	8:16
W. K. S. Inowr.	1:6	1:2	2:5	2:4	1:1	0:2	0:2	A	VIII	7	1	13	7:22

W tabeli uwzględnia się tylko zdobyte punkty i stosunek bramek.

Zwycięstwo bokserów Warszawy nad Helsingforsem

Rozegrany w niedzielę w Warszawie międzymiastowy mecz bokserski pomiędzy reprezentacjami Warszawy i Helsingforsu zakończył się zwycięstwem Warszawy w stosunku 11:5. Zwycięstwo jest tym bardziej cenne, że Warszawa wystąpiła w osłabionym składzie.

W wadze muszej Rotholc pokonał O. Lehtinena po bardzo ładnej walce.

W wadze koguciej Huskonen (H.) wygrał nieznacznie na punkty z Jakubowiczem (W.).

W wadze piórkowej Czortek zwyciężył wysoko na punkty Sarolailena (H.). Czortek atakował przez cały czas, nie pozwalając przeciwnikowi dojść do głosu.

W lekkiej A. Lehtinem (H.) przegrywa przez techniczny k. o. w trzeciej rundzie z Rosenblumem.

W półśredniej Kolczyński (W.) bije wysoko na punkty Arola (H.).

techniczne k. o. w drugiej rundzie Wasiakowi.

Waga średnia: Marek uległ przez techniczne k. o. w drugiej rundzie Piechockiemu.

Waga półciężka: Pietras przegrał na punkty z Karolakiem.

Waga ciężka: Pretkiewicz przegrał przez k. o. w pierwszej rundzie z Węgrowskim.

Sędziował na punkty p. Lewicki z Torunia, w ringu Joachimowski z Bydgoszczy.

W wadze średniej, w najłabszej walce dnia, Doroba 2gi (W.) zremisował z Laine (H.).

W półciężkiej Doroba 1sy wypunktował Kaivunena

W wadze ciężkiej Sowiński (W.) przegrał z Sampilą.

Finnowie reprezentowali na ogół średnią klasę. Najbardziej podobał się O. Lehtinen, mimo porażki z Rotholcem.

Widzów bardzo dużo.

Ostatnie akordy lekkoatletyki

KPW Pomorzanie pokonał WKS Grudziądz

Wczoraj odbyły się w Toruniu półfinałowe zawody lekkoatletyczne o drużynowe mistrzostwo Pomorza pomiędzy drużynami WKS. (Grudziądz) i KS. KPW. Pomorzanie (Toruń).

Zawody zakończyły się zdecydowanym zwycięstwem KPW. Pomorzanie w stosunku 245:185 pkt.

Wyniki:
bieg 100 mtr. — Dubecki Grzegorz 11,1 przed Kuleckim — obaj KPW. Pomorzanie;
bieg 100 mtr. przez płotki — Dunecki 18 sek. przed Kuleckim;
bieg 400 mtr. — Wojak (WKS.) 54,8 przed Duneckim (Pomorzanie);
bieg 5000 mtr. — Szymański 16,16 przed Szyperkim 16,20 i Kaźmierczakiem (KPW. Pomorzanie);
sztafeta 4x100 mtr. — pierwsze miejsce „Pomorzanie” w składzie: Drzewica, Błaszczewicz, Kulecki, Dunecki w czasie 45,6 przed WKS. (Grudziądz);
sztafeta 3x1000 mtr. — KPW. Pomorzanin I. w czasie 8,39,6 przed KPW. Pomorzanie II. i WKS. I. i WKS. II.;
skok wzwyż — Kalinowski (WKS.) 1,80 przed Murszewskim (WKS.) i Kuleckim (Pomorzanie);
skok w dal — Murszewski (WKS.) 6,30 przed Rietzkiem (WKS.) i Duneckim (Pomorzanie);
skok o tyczce — Kalinowski (WKS.) 3,30 przed Krajnikiem (Pomorzanie);
rzut dyskiem — Krueger (Pomorzanie) 34,71 przed Kwiatkowskim (WKS.);
rzut oszczepem — Kalinowski (WKS.) 53,70 przed Kruegerem (Pomorzanie);
pchnięcie kulą — Krueger (Pomorzanie) 13,29 przed Eipertem (WKS.);
Kierownictwo zawodów spoczywało w rękach prezesa KPW. Pomorzanie p. Brzezińskiego.
Zwycięstwem tym KPW. Pomorzanie z kwalifikował się do finału mistrzostw drużynowych Pomorza w meczu z Polonią bydgoską.

Noji mistrzem Polski w biegu na przełaj

W niedzielę rozegrany został we Lwowie bieg na przełaj o mistrzostwo Polski w konkurencji panów.

Mistrzem Polski został Noji, wygrywając bieg zupełnie łatwo w czasie 33:13,2. Dalsze miejsca zajęli: 2) Wirkus (Warszawianka) 33:24:1, 3) Marynowski (Warszawianka) 33:34.

Dunecki bije rekord Polski w biegu na 300 m. w czasie 35,7 sek.

W dniu 14 bm. KS KPW „Pomorzanie” Toruń zorganizował zawody w których Dunecki Grzegorz zaatakował rekord Polski na 300 metrów należący do Gassowskiego. Próba powiodła się znakomicie, gdyż Dunecki poprawił dawny rekord o 0,3 sek., uzyskując świetny czas 35,7 sek.

Napierała mistrzem Polski w kolarskim biegu na przełaj

W niedzielę zakończony został w Polsce sezon kolarski zawodami o mistrzostwo Polski w biegu na przełaj. Tytuł mistrza zdobył Napierała, przebiegając dystans 25 km w 58 min. 30 sek., na drugim miejscu przybył Lipiński (Okęcie) w czasie 59:41.

KPW Poznań mistrzem Polski w szczypiorniaku

Lwów. W drugim dniu turnieju szczypiorniaka o mistrzostwo Polski rozegrano mecz między Pogonią katowicką a Lwowskim AZS. Sensacyjne zwycięstwo odniosła drużyna lwowska w stosunku 7:4 (4:1). AZS. grał jednak b. dobrze.

W niedzielę odbył się ostatni mecz w turnieju między KPW. (Poznań) a Pogonią (Katowice). Mecz przyniósł zasłużone zwycięstwo drużynie KPW. 3:1 (2:1). Drużyna poznańska grała znacznie lepiej od Ślązaków. Bramki dla KPW. zdobyli: Hofman — dwie i Patrzykał, dla Pogoni Piechula.

Tytuł mistrza Polski zdobyła drużyna KPW. (Poznań), wicemistrzem został lwowski AZS, a trzecie miejsce zajęła Pogoń katowicka.

Zamknięcie sezonu lekkoatletycznego w Grudziądzu

Dwa nowe rekordy Pomorza Gackowskiej.

Wczoraj odbyło się w Grudziądzu zamknięcie sezonu lekkoatletycznego. W piłce nożnej ostatecznie pierwsze miejsce w wyniku rozgrywek tegorocznych szkół średnich zajął GKS. „Sparta” z gimnazjum im. Sobieskiego przed KS. „Orleń” z gimn. im. Chrobrego.

Międzyszkolny K.S. w sztafecie szwedzkiej uzyskał czas lepszy od swojego rekordu Pomorza 2,11,7.

W rzucie kulą Bielicki (Sokół Grudziądz) miał wynik 11,81, a w skoku w dal ten sam zawodnik osiągnął 6,52. W konkurencji pań Gackowska (Sokół) w rzucie kulą oburącz osiągnęła wynik lepszy od rekordu Pomorza — 17,10. Ta sama zawodniczka ustanowiła również nowy rekord Pomorza w rzucie dyskiem oburącz — 54,60 m.

Promocje w Dęblinie i Gdyni

Zdjęcie przedstawia z pośród uroczystości nie moment promocji przez Marszałka na Głowackiego, absolwenta z grupy bojowej, oraz podchor. Dominikowskiego, absolwenta z grupy technicznej.

Zdjęcie nasze przedstawia fragment z uroczystej promocji wychowanków Szkoły Podchorążych Marynarki Wojennej, która odbyła się w Gdyni na pokładzie O. R. „Bałtyk”. Szef kierownictwa Marynarki Wojennej kontradmirał Świrski, reprezentujący Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, wręcza złotą szablę prymusowi Łukaszewskiemu.

Uroczystości w Czarnicy

(Ciąg dalszy ze strony 3-ciej).

którego znajdowała się delegacja O. O. Paulinów z Częstochowy z przeorem O. Piusem Przeździeckim.

Pan Marszałek zajął miejsce w prezbiterium. W przedniej części kościoła zgrupowali się przedstawiciele władz oraz potomkowie hetmana, Krzysztof i Jan Czarnieccy.

Następnie rozpoczęła się Msza św., celebrowana przez księży biskupów Sonika i Gawlińę.

Po nabożeństwie ks. biskup Sonik wygłosił podniosłe kazanie, sławiąc hetmana Czarnieckiego jako obrońcę wiary i ojczyzny. Następnie ks. biskup Gawlińa odprawił egzekwie żałobne, zakończone wspólnym odśpiewaniem modlitwy

„za spokój duszy hetmana Czarnieckiego, Marszałka Piłsudskiego i innych poległych wodzów Polski”

Następuje podniosły moment umieszczenia trumny w grobowcu. W kościele rozlega się chóralny śpiew „Boże coś Polskę”, który podchwytują tłumy, stojące przed świątynią, 6 dwojgów pulków bierze trumnę na ramiona i składa ją do sarkofagu. Zgrupowane przed kościołem oddziały wojskowe prezentują broń, sztandary pochylają się, rozlegają się salwy honorowe piechoty. Nad Czarnicą ukazują się klucze samolotów wojskowych.

Sarkofag hetmana Czarnieckiego wykonany jest z czerwonego piaskowca, wydobytego z kopalni w Szydłowcu, województwo kieleckie. Na sarkofagu znajduje się płaskorzeźba z brązu, wykonana przez artystkę Zofię Trzcinańską - Kamińską, przedstawiającą hetmana Czarnieckiego na koniu, z buławą w ręku. Tło postaci hetmana stanowi płynący na morzu okręt — u góry herb Czarnieckich.

Po zakończeniu obrzędu p. Marszałek Śmigły - Rydz wyszedł ze świątyni, żegnany owacyjnie przez ludność, która wznosiła na jego cześć niemilkące okrzyki. Po krótkim wypoczynku, P. Marszałek odjechał samochodem do Kielec.

Niezwykłe zdarzenie

Nie ma w tym nic niezwykłego, jeżeli ktoś wygrywa na loterii. — „Gra — więc wygrał!” — jest to zupełnie proste i nie budzi niczyjego zdziwienia. — Natomiast jest niezwykle i godne zanotowania, jeśli jedna osoba, grając stale na ten sam numer w ciągu krótkiego czasu wygrywa trzy razy z rzędu.

Taki szczęśliwy wypadek wydarzył się niedawno w kolekturze J. Dzierżanowskiego, Centrala, Warszawa, Nowy Świat 64, Oddział: Gniezno, Chrobrego 2 — gdzie na nr. 51047 padły w ciągu trzech loterii większe wygrane: zł. 10.000, 100.000 i 10.000. — Dodać trzeba, że wszystkie ćwiartki tego numeru są w posiadaniu tych samych osób.

7147

Ofensywa młodych

Młodzież miasta Torunia o stosunkach polsko-niemieckich

Ostry protest przeciw gnębieniu Polaków w Niemczech i Gdańsku

W dniu wczorajszym o godz. 12,30 odbyło się w „Dworze Artusa” wielkie publiczne zgromadzenie, zorganizowane przez grono miejscowych akademików wespół ze Stowarzyszeniem Młodzieży Toruńskiej w celu zaprezentowania protestu przeciw prześladowaniu Polaków w Niemczech i Gdańsku.

Wielka sala „Dworu Artusa” wypełniła się po brzegi publicznością, tak, że wiele osób musiało odejść od zapchanych drzwi,

nie mogąc wejść do wnętrza.

Prezydium, złożone z młodych, zaprosiło do stołu prezydyjalnego przedstawicieli starszego pokolenia, znanych działaczy polskich z czasów niewoli, po czym przewodniczący p. mgr. Staniszewski oddał głos mówcom z pośród młodzieży akademickiej. Dwaj referenci nakreślili ostatnie wypadki prześladowania mniejszości polskiej w Niemczech i Gdańsku. Obaj mówcy żądali odwetu wo-

KOMUNIKAT.

Losów pozostało niewiele. Przejorni Kupują wcześniej. Ciągnięcie 21 października. Wolanow stale wzbogaca! Należy przeto już nabyć los w szczęśliwej kolekturze J. WOLANOW, Warszawa, Marszałkowska 154. Zamiejscowym wysłać się odwrotną pocztą. Konto P. K. O. 18-814.

7151

Duchowieństwo centrowe solidaryzuje się z władzami gdańskimi w sprawie polskich parafii w Gdańsku

Konferencja niemieckich proboszczów i dziekanów uchwaliła rezolucję przeciw dekretowi Ojca św.

Gdańska prasa niemiecka donosi z wielkim zadowoleniem, że w ubiegły piątek po południu odbyła się konferencja niemieckich proboszczów i dziekanów w Gdańsku, na której uchwalono jednoznacznie rezolucję, protestującą przeciw urzędowaniu polskich parafii personalnych.

Jak dalej donoszą miejscowe pisma niemieckie, wywołał energiczny krok „niemieckich politycznych instancji” w Gdańsku przeciw dekretowi Ojca św., grożącemu rzekomo „naruszeniem religijnego i politycznego pokoju”, wśród ogółu (?) duchowieństwa katolickiego wielkie zadowolenie, oraz że ludność przyjęła do wiadomości, że w powyższej kwestii „panuje zupełna zgodność między politycznym kierownictwem a miejscowym duchowieństwem”.

Tak oto brzmią enuncjacje prasy niemieckiej w Gdańsku.

A więc duchowieństwo niemiecko-katolickie posunęło się tak dalece, że protestuje przeciw zarządzeniu Głowy Kościoła Katolickiego.

Jeżeli się weźmie pod uwagę różne i liczne ataki partii hitlerowskiej na księży katolickich i centrum, z jednej, a oświadczenia centrowców o antagonizmie przeciw hitleryzmowi w tych kościołach z drugiej strony, to wiadomość o wspomnianej solidarności niemieckich księży katolickich z poczynaniami hitlerowskimi w dziedzinie kościelnej doprawdy zdumiewa.

Widac jednak, że jeżeli chodzi o walkę z polskością, wtędy wszyscy Niemcy są zgodni, nawet narodowo-socjaliści i księża centrowi.

Pierwsza Wędrowna Szkoła Gospodyń Wiejskich na Pomorzu

Pomorska Izba Rolnicza, doceniając zagadnienia szerzenia oświaty zawodowej na wsi, zwróciła specjalną uwagę na Dział Gospodarstwa Kobięcego.

Mając powyższe na względzie, w dniu 1 września br. została przez Pomorską Izbę Rolniczą uruchomiona Pierwsza na Pomorzu Wędrowna Szkoła Gospodyń Wiejskich, która w ciągu zimy przeprowadzi na terenie wsi dwa 3-miesięczne kursy.

Na program kursu składają się lekcje i zajęcia praktyczne w działach: gotowania i przetwórstwa, szycia, kroju i robót ręcznych, ze specjalnym uwzględnieniem haftów kaszubskich, ogrodnictwa i sadownictwa, hodowli drobiu, mleczarstwa, poza tym prowadzi się wykłady religijne, przedmiotów ogólnie - kształcących, higieny, zajęcia

światłocowe oraz wychowanie fizyczne (gry i zabawy).

Szkola jest wyposażona w komplet pomocy naukowych do wszystkich prowadzonych przez nią działów pracy.

Pierwszy kurs został zorganizowany we wsi Luzino powiatu merskiego, zdobywając sobie w bardzo krótkim czasie całkowite uznanie miejscowego społeczeństwa rolniczego.

Na kurs w Luzinie uczęszcza 20 młodych gospodyń, które po jego ukończeniu niewątpliwie zastosują we własnych gospodarstwach nabyte w szkole wiadomości i tą drogą najlepiej się przyczynią do podniesienia na wsi poziomu gospodarstwa kobiecego. Będą to również kadry uświadomionych zawodowo i społecznie pracownic na terenie Kół Gospodyń Wiejskich.

bec mniejszości niemieckiej w Polsce, jeżeli sytuacja polskości pod panowaniem niemieckim się nie zmieni. W pełnych godności słowach referenci podkreślali, że wprawdzie Polacy jako naród cywilizowany nie holdują zasadzie pięści, jednak oburzeni do żywego brutalnością metod, stosowanych w Niemczech wobec ludności rdzennie polskiej przez niektóre spoganizowane i zdżiczale czynniki niemieckie, będą zmuszeni stosować w Polsce politykę: wet za wet. Na te słowa sala zadrzała od burzy oklasków i okrzyków uznania.

W dyskusji występowało przeciwko tym nie szanującym się Polakom, którzy abonują gazety niemieckie, używają mowy niemieckiej i nie reagują na zbyt zuchwałe zachowanie się Niemców.

W rezolucji, jednogłośnie uchwalonej, zgromadzeni domagają się stworzenia dla mniejszości niemieckiej w Polsce takich samych warunków, w jakich żyje mniejszość polska w Niemczech.

W dalszym ciągu rezolucji domagano się usuwania z polskich restauracji i kawiarni prasy niemieckiej, zaprzestania wyświetlania filmów niemieckich w kinach, całkowitego bojkotu firm niemieckich itp.

Wielkie wrażenie na zebranych wywołała zapowiedź jednego z akademików, że, gdy sytuacja Polaków w Niemczech się nie poprawi, akcja nie skończy się na wiecach protestacyjnych, młodzież bowiem zamieni słowa NA STAŁY, KONSEKWENTNY, ZORGANIZOWANY WYSILEK W TERENCE. Wysilek ten będzie skierowany również przeciw tym nie szanującym się POLAKOM, KTÓRZY W JAKIKOLWIEK SPOSÓB NIEMCZYŹNIE POPIERAJĄ.

Krzywdę Polaków w Niemczech odczuwają Niemcy w Polsce — taka była główna myśl zgromadzenia protestacyjnego.

Przemówieniem młodych przystąpił do dyskusji pod Ratuszem tłumy przechodniów, dzięki megafonom, zainstalowanym na balkonach „Dworu Artusa”.

Koncerty festiwalowe sprawdzianem wartości Telefunkena

Posiadacze radiodiodników Telefunken nowej serii p. n. Super Fenomen, Symphonie, Stradivari lub De Luxe mieli rzadką uciechę podczas ostatnich koncertów festiwalowych z koncertem naszego mistrza Jana Kiepury na czele. Wspaniałe zalety tych nowych odbiorników wykazały się tutaj w całej pełni, a radiostuchacze, słuchając transmisji koncertu na tych aparatach mieli zupełne złudzenie, że siedzą w pierwszych rzędach sali koncertowej i słuchają tego niezwykłego śpiewu. Śliczne arie z oper i pieśni w wykonaniu Kiepury nie straciły ze swej barwy, ani wyrazu, ani czaru, płynąc wprost z potężnej piersi śpiewaka do uszu słuchacza radiowego. Owacje publiczności, frenetyczne oklaski, głośny zachwyt, pojedyncze słowa z sali koncertowej — wszystko to wyczarowywały odbiorniki Telefunken z niebywałą dokładnością i wiernością dźwiękową, przenosząc słuchaczy do sali, gdzie rozbrzmiewał głos ulubionego śpiewaka.

Doprawdy, nie można sobie wymarzyć lepszego sprawdzianu odbiorników Telefunken, jak ten koncert. Kto go słyszał przez supery Telefunken, ten na własne uszy przekonał się, że posiada odbiornik skończonej doskonałości.

7114

Stowarzyszenie „Rodzina Urzędnicza”
zarząd koła Administracji Ogólnej w Toruniu komunikuje, że kurs kreju i szycia rozpoczął się 1 października br. w klubie R. U. w poniedziałki i czwartki od godz. 9.30 do 11.30. II. kurs kroju i szycia popołudniowy rozpocznie się z dniem 4 listopada. Zapisy na powyższy kurs przyjmuje p. Pękalska, Mickiewicza 62, m. 5, telefon 1405 między godz. 13-14 lub w klubie R. U. Dom Społeczny I. p., telefon 25-82 w poniedziałki i czwartki od godz. 9.30 do 11.30.

Do ondulacji trwalej
zamawia szczególnie wybredna Pani kolejkę pod nr. tel. 27-26
KANT, Podgórze-Toruń
v s a v i s kościoła.

Walne zebranie Polsk. Czerw. Krzyża.
Dnia 25 października o godz. 18-tej odbędzie się w sali posiedzeń Rady Miejskiej w Ratuszu Walne Zgromadzenie członków Polskiego Czerwonego Krzyża oddziału w Toruniu z następującym porządkiem obrad: 1. Zagajenie. 2. Wybór prezydium. 3. Odczytanie protokołu z ostatniego walnego zgromadzenia. 4. Program pracy na rok 1938. 5. Preliminarz dochodów i wydatków na rok 1938. 6. Wybór członków zarządu kooptowanych w r. 1937. 7. Wolne głosy. 8. Zamknięcie.

Nadeszły ostatnie nowości!
Piękne żemperki, żakietki, komplety, berety i szale. Wielki wybór.
Towar pierwszej a nie drugiej jakości, po niskich cenach poleca
Kalamajski
Kredyt na asygnaty. 6716

Kino szkolne wyświetla w poniedziałek, 18 bm. o godz. 14.45 w kinie „Swit” film pt. „Pasażerka na gapę”. Ceny miejsc: balkon 40 gr., parter 30 gr., dla szkół powszechnych 20 gr. C. K.

Uwaga! Rzemieślnicy samodzielni. Na poniedziałek, dnia 18 października 1937 r. o godz. 8-jej wieczorem w Tiwoli, ul. Bydgoska zwołuje się Wielkie Zebranie Rzemieślników Samodzielnych. Porządek obrad: nowelizacja ustawy przemysłowej i inne ważne sprawy. Liczny udział wszystkich rzemieślników samodzielnych konieczny.

3 kradzieże rowerów. P. Pepow Mikołaj, zam. w Aleksandrowie Kuj, pow. Nieszawa zgłosił policji o kradzieży roweru, wart. 60 zł., pozostawionego przed Sądem Okr. w Toruniu.

P. Zatorski Feliks, zam. w Rudaku zgłosił o kradzieży roweru wart. 100 zł., pozostawionego bez opieki przed cukrownią w Chełmży.

P. Banecki Feliks, zam. w Toruniu zgłosił policji o kradzieży roweru wart. 120 zł., pozostawionego bez opieki przed Pomorską Izłą Rolniczą.

Dla wytwornej publiczności 643°
restauracja i kawiarnia „GRYF”
w Domu Społecznym ul. Mickiewicza 2/4
tel. 22-13. Salonik bridge'oww. Szachy.

Pokasana przez psa. P. Drozdowska Marta, zam. w Toruniu przy ul. Żółkiewskiego 11 zgłosiła policji że pokasana została w obie nogi przez psa, którego właścicielem jest Cichocki z Elsnerody.

Z Urzędu Stanu Cywilnego

Sprawozdanie z dnia 15 bm.:
Urodzenia: portier Bronisław Chojnacki — córka Teresa i Jadwiga (bliźniętka); oficer zawod. Julian Sołczyński — syn Wojciech; mechanik pła towcowy Bolesław Budzyński — synowie Edward i Marian (bliź.); robotnik Alojzy Masłowski — córka Bożena; rzeźnik Paweł Kalas — córka Janina; blacharz inst. Marcin Jankiewicz — syn K. zimierz; ślusarz Jan Materna — syn Zbigniew; krawiec Mateusz Lisiecki — Tadeusz; adiunkt PKP Mieczysław Hornung — syn Roman; rzeźnik Wiktor Makowski — syn Stanisław.
Śluby: kowal Brunon Kantowski i Helena Waleczak; młynarz Adolf Hintz i Maria Krueger.
Zgony: Weronika Belska z domu Kamińska, Ko niuchy 9-11 lat 66; Marian Budzyński, Grunwaldzka 12 — 1 dzień.
Dnia 16 października zapisano w księgach stanu cywilnego:

Urodzenia: robotnik Bolesław Czolgowski córka — Urszula; tapicer Edmund Orczykowski syn — Edward; kolejarz Piotr Poraziński córka — Krystyna.

Śluby: Inż. Bronisław Filipowicz — Janina Józefowa; oficer zawodowy Roman Kochmański — Janina Kowalczyk; architekt Stefan Smolny — Teresa Paruszevska.
Zgony: Józefa Kłosowska z domu Kaniecka, Szosa Chelm. 54 — lat 45; Józef Matuszczak, Franciszkańska 16 — lat 41; Kazimierz Jankiewicz, Szczytna 22 — 3 dni; Józef Sobczyński, Podgórze 16 — lat 25.

Dzień w Toruniu
Poniedziałek, dnia 18 października

Pomorze nie odda ani jednego analfabety do wojska
Z konferencji w Kuratorium Szkolnym

W sali konferencyjnej Kuratorium O. S. Pom. w Toruniu odbyła się pod przewodnictwem kuratora O. S. Pom. dr. Antoniego Ryniewicza konferencja w sprawie powszechnej akcji przysposobienia oświatowego przedpoborowych do Obrony Narodowej.
W wyniku konferencji ustalono, że akcja dokształcania przedpoborowych obejmie całą młodzież męską tak stowarzyszoną jak i niestowarzyszoną z roczników 1916, 1917, 1918 i 1919.
Uczęszczanie na kursy przysposobienia oświatowego dla przedpoborowych winno być obowiązkowe. Łącznie z przysposobieniem oświatowym prowadzone będzie przysposobienie wojskowe i wychowanie fizyczne.
Wszyscy uczestnicy konferencji opowiedzieli się za celowością i potrzebą tej akcji i zapowiedzieli pełne jej poparcie.
Nauka odbywać się będzie wieczorami dwa razy tygodniowo po 3 godziny łącznie 100 godzin w czasie pięciu miesięcy jesienno-zimowych od listopada do końca marca.
Po ukończeniu kursów przedpoborowi otrzymają świadectwa.

Staraniem Katolickiego Stowarzyszenia Mężów oddział przy bazylice św. Jana odbędzie się w tygodniu poprzedzającym święto Chrystusa Króla konferencje apologetyczne dla wszystkich mężczyzn - katolików w Toruniu.
Celem tych konferencji jest uświadomienie w rzeczach dotyczących obrony Wiary św. Kazania czy to niedzielne, czy rekolekcyjne, uświęcają duszę i kształtują serca. Konferencje natomiast kształcą umysł, rozpraszają fałsz, kłamstwa i wątpliwości, zakradające się pod zasady głoszone przez Kościół Katolicki. Szczególnie w dzisiejszych czasach intryg i obłudy pragnie każdy widzieć prawdę, tę rzeczową, nienieskałaną. Jak ją dostrzec, kiedy ośłania ją mgła wątpliwości skrycie rozpylana przez tych, którzy prawdę nienawidzą.

Konferencje apologetyczne w Toruniu

Ignorancja w rzeczach Wiary św. w dzisiejszych czasach również istnieje, winą czego jest dzisiejszy wyścig materialistyczny, w którym nie wielu ludzi znajduje czas na usuwanie wątpliwości u miarodajnych źródeł. To też bez jakiegokolwiek krytyki, bez zastanowienia się — przyjmuje się dziś fałsz za „dobrą monetę”, w dodatku od różnych domorosłych filozofów i proroków z pod ciemnej gwiazdy. Tym czasem fałsz, aczkolwiek często iluzoryczny — nie raz do prawdy złudnie podobny, ma głuchy dźwięk, dźwięk nieczysty, niczym pieniądz podrobiony.
Na konferencje te niewątpliwie popieszą wszyscy mężczyźni — katolicy Torunia, gdyż przede wszystkim mężczyźni winni mieć sobie za ambicję pogłębiać w sobie prawdy Wiary św.

Sezon sportów wodnych zamknięty
Wczoraj odbyła się w Toruniu uroczystość zamknięcia sezonu sportów wodnych. Ze względu na spóźniony termin przebieg tegorocznej uroczystości posiadał charakter skromny ściśle wewnątrzny.
Przed południem o godz. 9-tej odbyła się dziękczynna Msza św. w bazylice św. Jana, po czym w czasie zbiórki wszystkich wodniaków w Ośrodku Sportów Wodnych opuszczono we wszystkich klubach bandery.
W ramach tej uroczystości odbyły się na Wiśle regaty żeglarskie, zorganizowane przez Toruński Klub Żeglarski. Wyniki regat podamy w numerze jutrzejszym.
Jeśli chodzi o stronę sportową tegorocznego sezonu — to przyznać trzeba, że był b. ożywiony. Toruńscy wioślarze z TKW. zajęli zaszczytne 5 miejsce w ogólnie - polskiej tabeli P. Z. T. W. Niezłą załogę wioślarską wyszkolili również miejscowy KPW Pomorzanie, która odniosła w barwach KPW Bydgoszcz szereg cennych zwycięstw. Kajakowcy toruńscy zrzeszeni w dwóch

388,38 zł zebrano na ociemniałych w Toruniu

Komitet wykonawczy zbiórki w Toruniu na rzecz Tow. Opieki nad Ociemniałymi w Warszawie, p. daje do wiadomości, że w d. 19 i 20. 9. br. zebrano na terenie miasta Torunia ogółem 388,38 zł. (trzystaosiemdziesiąt osiem zł i 38 gr) i jednocześnie wyraża podziękowanie wszystkim osobom i instytucjom, które przyczyniły się do powodzenia zbiórki, a panu Prezydentowi miasta za udzielenie sali na zebranie.

klubach KPW Pomorzanie i KKT w ubiegłym sezonie zdobyli również wiele cennych zwycięstw wysuwając się na czoło klubów kajakowych nie tylko pomorskich ale nawet polskich. Nasi żeglarze (TKŻ) zdobywają w dalszym ciągu piękne nagrody ostatnio na regatach bydgoskich i wczoraj w Toruniu.
Teraz po skończonym sezonie — toruńskich wodniaków czeka zastulony odpoczynek zimowy, by znów na wiosnę przyszłego roku z wiosłem i sterem w rękę ruszyć na wody wiślane po nowe siły i zdrowie.

Znane doliniarki z Włocławka w toruńskim „Okrągłaku”

Dwie nadobne „doliniarki” z Włocławka, Zosia Lewandowska i Helena Sztole, postanowiły zwiedzić również i Pomorze. W tym celu wybrały się do Torunia. Praktykowany proceder „kieszonkowy” dość dobrze im się poprzednio udawał, wobec tego po wybraniu sobie na Rynku Staromiejskim ofiary w osobie żony policjanta pani C., odeszły do niej w pobliżu Okrągłaka, przysięgając o wskazanie ulicy Traugutta, na której mieszka ich kuzynka. Zapytana nie mogła udzielić odpowiedzi, gdyż takiej ulicy nie znała. Wobec tego usłużne niewiasty zafiarowały swą pomoc w dźwiganiu zakupów rynkowych. Pani C. zrażona trochę natrętną uprzejmością nieznanymi paniennok, podziękowała im, lecz te dalej kontynuowały rozmowę, w trakcie której zginęła pani C. portmonetka z zawartością 11 zł. Pani C. zauważyła to po niewczajnie, kiedy nieznanym „panienki” zniknęły jej z oczu.
W tydzień później, kiedy pani C. przyby-

SPRAWY ORBISU

Jesień w Górach: Zaleszczyki, Zakopane, Buculszczyna — ulgowe przejazdy — pobyt ryczałtowo.
Zjazd masowy do Katowic na Wystawę — 75 proc. zniżki kolej, w drodze powrotnej.

KALENDARZYK
Poniedziałek, 18. 10. — Łukasza
Wtorek, 19. 10. — Piotra z Alk.
Środa, 20. 10. — Jana Kantego

AS	KINA	SWIT
Kain i Mabel	Pasażerka na gapę	
MARS	Tajemnice złotego miasta	Ostatni posterunek i Takie są dzieje ja

DYŻUR APTEK
W śródmieściu „pod Orłem” — St. Rynek.
Na Bydgoskim — św. Anny” — ul. Mickiewicza.
Na Mokrem — „pod Łabędziem” — ul. Kościuszki.
Na Jakubskim — „Nadwiślańska” — ul. Lubicka.

TEATRU ZIEMI POMORSKIEJ
REPERTUAR TEATRU ZIEMI POMORSKIEJ.

Poniedziałek, 18. 10. — teatr w objęździe.
Wtorek, 19. 10. — teatr w objęździe.

NAJBLIŻSZA PREMIERA W TEATRZE ZIEMI POMORSKIEJ „WOŻNY I MINISTER” BIRABEAU.

Znakomita grotesko - farsa francuskiego autora Andrzeja Birabeau będzie następną premierą Teatru Ziemi Pomorskiej. Sztuka ta uzyskała rekordowe powodzenie w całym świecie teatralnym, dając bywalcom teatru, wieczór nieprzerwanego śmiechu i zabawy. Kapitalnie uchwycone typy i zabawne tło karykatury parlamentu francuskiego, cięty, prawdziwie paryski dowcip tej farsy są bez konkurencyjne.

Na scenie Teatru Ziemi Pomorskiej reżyseruje sztukę p. Piekarski.
Bliższe dane w jutrzejszym numerze.

Podgórze Strzelczynie się bawią

W ub. sobotę Strzelczynie Podgórze urządziły wieczorek towarzyski w świetlicach przy hali balonowej. W przerwach między tańcami strzelczynie zabawiali przybyłych gości występami, które wypadły b. udatnie.

Strzelczynie z oddziału Podgórze mimo pewnych trudności natury organizacyjnej pracują z wiarą w lepsze jutro a rozwój idzie powoli naprzód i to dzięki wytrwałej pracy organizacyjnej zarządu z prezeską ob. Pałczyńską na czele.

Impreza przyniosła 48 zł. 95 gr. dochodu. Suma ta będzie przeznaczona na zakup przyrządu sportowego. Na członków oddziału żeńskiego Związku Strzeleckiego zgłoszenia przyjmują prezeska oddziału ob. Pałczyńska, ul. Pierackiego 22.

„ARIA” Ceny miejsc!
Balkon 1.- Parter 0.50
tel. 21-63 Począz. codz.: 6,00 i 8,50

Od poniedziałku bajeczny podwójny program! **Ostatni posterunek**

II. TAKIE SA DZIEWCZĘTA Wspaniała satyra na współczesne dziewczęta i współczesne małżeństwa. W roli głównej CAROLA LOMBARD. UWAGA: Program niniejszy w sobotę i w niedzielę grany nie będzie. 6125

Wielki film z dziejów walk kolonialnych. Tragedia oficera, zakochanego w żonie przyjaciela. W roli gl. Gary Grant, Claude Rains, Gertruda Michael.

Sędziwy listonosz złakomił się na list pieniężny z Brazylii

Za przywłaszczenie 500 zł - półtora roku więzienia i utrata chleba

Przed sądem okręgowym w Bydgoszczy odpowiadał 55-letni Jan Radzki, listonosz z urzędu Bydgoszcz I. Przed trzema miesiącami otrzymał on do doręczenia Annie Grojewskiej (Lubelska 3) list polecony z Rio de Janeiro.

W liście było 500 zł. w jednym banknocie. List zaginął. Radzki został oskarżony o to, że pieniądze te przywłaszczył, list zniszczył a na pokwitowaniu sfałszował podpis adresatki. Fałszerstwo podpisu stwierdził grafolog Kwieciński z Warszawy. Na tej podstawie sąd skazał Radzkiego, który uporczywie do winy się nie przyznawał, na 1 i pół roku więzienia i pozbawienie praw przez 3 lata.

Ponieważ w toku dochodzeń przeciw Radzkiemu wyszło na jaw, że szereg listonoszy nie przestrzegało obowiązujących przepisów, wytoczono kilku z nich dyscyplinarkę a 3 przeniesiono karnie z Bydgoszczy do innych miejscowości.

Na odcinku rolnym

Jak się kształtują ceny na rynkach rolnych?

Na zagranicznych rynkach zbożowych tydzień ubiegły był okresem poważnej zniżki prawie wszystkich zbóż. Na giełdzie w Chicago poziom ostatnich notowań pszenicy był najniższy w ciągu całego roku. Jest to tym znamiennejsze, że dzięki dobremu urodzajowi Stany Zjednoczone będą posiadały znaczne nadwyżki wywozowe, a giełda chicagowska zaczęła wywierać ponownie duży wpływ na inne rynki zbożowe.

Z drugiej strony wszakże nie należy ostatnich wahań zbyt gwałtownie przeceniać. Podobnie jak zwykła przed kilkunastu dniami, tak samo i ostatni spadek cen nie mają cech trwałości. Zarówno zlikwidowanie stocków, jak nieurodzaj w Kanadzie i urodzaj w Stanach Zjednoczonych, jak wreszcie spadek popytu i zniżka cen na rynkach surowcowych — wszystko to oddawane już przy ocenianiu koniunktury było brane pod uwagę, obecnie zaś nie zaszyły żadne większe w tym zakresie zmiany. Można by raczej przy puszczać, że ostatnia zniżka została wywołana przede wszystkim przez spekulację.

Na rynku krajowym większe zmiany nie zaszyły.

Podążając zwracając uwagę na niedotuczonych pomimo niewątpliwego uspokojenia na tym rynku, dzięki urodzajowi ziemniaków, ciągle jest znaczna. Według urzędowych danych liczba zwierząt domowych w Polsce w ciągu ostatnich 2-ch lat wzrosła prawie o 2 mil. sztuk. Stan pogłowia na dzień 30 czerwca r. był najwyższym za ostatnie 8 lat. Ponieważ produkcja roślinna w ogóle, a pasz w szczególności, odpowiednio nie wzrosła, to nie dziwnego, że rolnictwo znalazło się w sytuacji dość trudnej, przeżycia zwiększonej liczby inwentarza żywego. Nadmiar złego przyszedł nieurodzaj pasz, który ujawnił w całej pełni dysproporcję pomiędzy produkcją roślinną i zwierzęcą. Zachwianie równowagi pomiędzy tymi podstawowymi działami wytwórczości rolniczej spowodowało też dysproporcję między cenami — zbyt niskimi produktów hodowli i stosunkowo wysokimi artykułów pochodzenia roślinnego. Można przypuszczać, że ta dysproporcja ujawniłaby się, jakkolwiek w mniej jaskrawej formie, gdyby nawet tegoroczny urodzaj pasz był normalny.

Mocno kształtuje się sytuacja na rynku jaj, głównie dzięki pomyślnej koniunkturze na rynkach zagranicznych. Eksport tego artykułu nie tylko na rynek angielski (najważniejszy), ale i na niemiecki, włoski, szwajcarski itd., jest w chwili obecnej rentowny. To też w czerwcu wywieziono 361 wagonów jaj, w lipcu 475½ i w sierpniu 467 wagonów. Nie dziwnego, że w tych warunkach zdejmnowanie nadwyżek z rynku wewnętrznego odbywa się bez trudności. Na rynku masła bez zmian.

Na rynku ryb zmiany większe nie zaszyły, to znaczy, że tendencja była dość słaba, na niektórych rynkach nie sprzedano całej ilości dowiezionego towaru.

Na rynku warzyw pomidory i ogórki zdrożały, ponieważ jest to artykuł sezonowy, nie dający się przechowywać. Poszły w górę ceny niektórych owoców, zwłaszcza wczesnonimowych, które pojawiają się w coraz większej ilości.

Z. K.

Lubawa

— Zantowano tu w m. wrześniu 8 urodzeń w tym 4 płci męskiej i 4 płci żeńskiej. Zgonów zanotowano 7, ślubów 5.

— Walka z włośczęstewem. Policja przy trzymają niej. Alfonsa Trzczińskiego bez stałego miejsca zamieszkania pochodzącego z Ciemników w pow. świeckim. T. odstawił do sądu, gdzie odpowie za swój tryb życia.

— Dar Lasów Państwowych dla szkoły. W sobotę, dnia 9 bm. odbyła się w tut. szkole uroczystość przekazania szkole w Łakorku aparatu radiowego. Na uroczystość tę przybył p. inż. Kinke jako przedstawiciel Lasów Państwowych, p. Grzonkowski z ramienia Radz Szkolnej i n. F. Sarnowski

Radzki utrzymywał do ostatniej chwili, że list, nadany na stary adres Grojewskiej zwrócił z odnotowaniem nowego adresu w urzędzie i że tam miał on zamieszkać.

Licząc na nagrodę strażnik kolejowy wyolbrzymił wybrzyk dzieci

Władze zaalarmowała w ub. tygodniu wiadomość, że strażnik kolejowy w okolicy Łąga (pow. chojnicki) natknął się na linii kolejowej Chojnice—Tczew na miejsce, w którym — według jego doniesienia — rozkręciły nieznane dzieci

szyny kolejowe. Specjalna komisja kolejowa stwierdziła, że mocno wyolbrzymił wypadek strażnik Augustyn Maszak. Istotnie dzieci wykręciły nieco śruby szynowych, ale były to luźne śruby do łapek przeciwpełznych, nie naruszone natomiast pozostały śruby do łapek szynowych, których naruszenie dopiero mogłoby grozić bezpieczeństwu.

Maszek podał w raporcie, że rozkręcono śruby do łapek szynowych, chcąc w ten sposób zdobyć nagrodę 50.—, przyszaną kolejarzom za wykrycie podobnych wypadków.

Maszek pociągnięty został do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Pijane gęsi

Niezwykle zabawne musiało być widokisko na jednym z przedmieść Rygi, gdy ujrano stadko gęsi pijanych, zataczających się po podwórzu. Obraz był bardziej przykry, że ptaki pozbawione były swego normalnego upierzenia. Wypadek taki zdarzył się na skutek nieopatrzności wyrzucenia przez gospodynię resztek osadu fabrykowanego w domu wina. Aromatyczny zapach zniecił drób, lecz po upływie pół godziny gęsi leżały w kurniku zupełnie martwe. Chcąc zmniejszyć poniesioną stratę, oskubano je. Jakież było jednak zdziwienie, gdy na drugi dzień ujrano straszliwie okaleczone ptaki zataczające się jeszcze po podwórzu. Osobliwych pijaków musiano zarznąć.

Programy radiowe

Poniedziałek, 18 października

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muzyka (płyty). 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 8.10—11.15 Przerwa. 11.15 Audycja dla szkół a) „Podróż na księżyc” — pogadanka w opracowaniu inż. Piotra Bielkowskiego, b) Utwory Ludomira Różyckiego (płyty). 11.40 „Od warsztatu do warsztatu”: „Co mówi blacharz o swoim zawodzie?” 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja południowa. 13.00 Przerwa (patrz programy lokalne). 13.30 Wiadomości gospodarcze. 15.15 „Z piętą po kraju” — audycję prowadzi prof. Bronisław Rutkowski. 16.15 Orkiestra rozrywkowa pod dyr. Bronisława Nagajewskiego (z Łodzi). 16.50 Pogadanka aktualna. 17.00 Gallileusz i Newton — odczyt — wygłosi dr. Dobiesław Dobrzyński (z Krakowa). 17.15 Koncert solistów. Wykonawcy: Aleksander Karpacki — baryton, Tadeusz Tułasiewicz — wolonczela. Przy fortepianie Władysław Raczkowski (z Poznania). 17.50 Pogadanka sportowa. 18.00 Wiadomości sportowe. 18.10 Śpiewacy operowi w repertuarze operetkowym (płyty). 18.30 Program na jutro. 18.35 Audycja dla wsi. 19.00 Audycja żołnierska. 19.30 Dyskusyjny: „Czy historia mówi prawdę?” — dyskusję przeprowadzą: Kazimierz Leszcy, Władysław Wyrobek i Janusz Meltsner (z Krakowa). 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00 Orkiestra mandolinistów „Sempre vivi” pod dyr. Zerkona Szymorskiego (z Poznania). 20.40 Dziennik wieczorny. 20.50 Pogadanka aktualna. 20.55 Przerwa. 21.00 Europejski koncert włoski — (Część I). Transmisja z Włoch. 22.00 Nowości literackie omówi Stanisław Adamczewski. 22.20 Recital fortepianowy Merete Soederhjelm. 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, przegląd prasy i komunikat meteorologiczny. 23.00 Patrz programy lokalne.

ROZGŁOSNIA POMORSKA

13.00 Dla każdego coś ładnego — płyty. W przerwie o 14.00 Wiadomości z Pomorza i parę informacji 18.10 Program na jutro. 18.15 Pogadanka aktualna. 18.25 Romanse na skrzypce — płyty. 18.40 Lekcja języka polskiego (z Katowic). 18.55 Wiadomości sportowe z Pomorza. 23.00 Tańca i piosenki — płyty.

Wtorek, 19 października

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muzyka (płyty). 7.15 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 Ania Dorfmann gra (płyty). 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja południowa. 13.00—13.30 Przerwa. (Patrz programy lokalne). 13.30 Wiadomości gospodarcze. 15.45 „Kraj lat dziecinnych” — obrazek z lat dziecięcych Adama Mickiewicza w opracowaniu Gabrieli Pauser (dla dzieci starszych). 16.10 Przegląd aktualności finansowo-gospodarczych. 16.20 Kwartet salonowy Rozgłośni Krakowskiej. 16.50 Pogadanka aktualna. 17.00 Obrazki leśnych Kujaw — felleton, wygłosi Jan Kilarski (z Poznania). 17.15 Recital skrzypcowy Marcellego Neumillera, akomp. Teodor Ryder (z Łodzi). 17.50 Strój zwierzęca — pogadanka — wygłosi prof. Michał Siedlecki (z Krakowa). 18.00 Wiadomości sportowe. 18.10 Skrzypka techniczna — red. Wacław Frenkiel. 18.25 Muzyka (płyty). 18.30 Program na jutro. 18.35 Audycja dla wsi. 19.00 „Puławy — salon literacki Czartoryskich” — wieczór w opracowaniu Aleksandra Piskora. 19.40 Audycja konkursowa. Przed mikrofonem wystąpią K. Krukowski, T. Olsza i J. Orwid. 19.50 Pogadanka aktualna. 20.00 Uroczystość poświęcenia nowej siedziby Rozgłośni Katowickiej. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Pogadanka aktualna. 21.00 Koncert Orkiestry Symfonicznej P. R. pod dyr. Grzegorza Fitełberga, z udziałem Haliny Hrabli — Szalkiewiczowej — śpiew. i Aleksandra Brachockiego — fortepian (z Katowic). 22.00 Nowa siedziba Rozgłośni Katowickiej — reportaż Stefana Kisielńskiego (z Katowic). 22.05 Koncert Małej Orkiestry P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego (z Katowic). 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, Przegląd prasy i komunikat meteorologiczny. 23.00—24.00 Patrz programy lokalne.

ROZGŁOSNIA POMORSKA

11.40 Orkiestra Filharmonii Nowojorskiej pod dyr. Artura Toscaniniego. 13.00 Lesieł z ochroną roślin — pog. roln. wygłosi inż. W. K. Dla każdego coś ładnego — płyty. 14.00—14.10 Wiadomości sportowe z Pomorza. 18.10 Program na jutro. 18.15 Pogadanka dawna (płyty). 18.25 — przeprowadzi Stanisława Gdańska z 1813 nusa Staszewskiego, z Pomorza. 23.00 Tańca

Tragiczna śmierć kolejarza

W ubiegły piątek wieczorem wydarzył się w Bydgoszczy na kolei tragiczny wypadek, któremu uległ 46-letni przytokowy Antoni Bloch, zam. przy ul. Toruńskiej 140. Wypadek wydarzył się w następujących okolicznościach:

Podczas przetaczania wagonów na dworcu Bydgoszcz - Wschód kolejarz

dostał się pod koła wagonu pociągu towarowego tak nieszczęśliwie, że koła zmiądzły mu lewą nogę. W stanie bardzo ciężkim przewieziono go przywołaną karetką pogotowia ratunkowego do szpitala św. Floriana. W sobotę o godz. 6 rano nieszczęśliwy zmarł wskutek nadmiernego upływu krwi.

Podniecenie wśród rzemiosła bydgoskiego

W ub. tygodniu odbyło się w Bydgoszczy zebranie rzemieślników, zwołane na obrady w sprawie noweli do ustawy przemysłowej. W zebraniu wzięło udział kilkaset osób, przewodniczył prezes Wlkp. Zw. Rzemieślników Chrześcijan p. Godek.

Obrady odbywały się w nastroju b. gorącym, może nazbyt gorącym. W noweli dopatrzono się mnóstwa cech ujem-

nych, przede wszystkim przekreślenia wiekowej tradycji rzemiosła i wystawienia ziemi zachodnich na zalew partacjami z innych dzielnic.

Zebrani jednogłośnie uchwalili rezolucję protestacyjną przeciw noweli. Dla uzyskania poparcia społeczeństwa, rzemieślnicy zwołują publiczny wiec dla wszystkich, na którym wyjaśnią przyczyny swego stanowiska.

W dniu 15 października 1937 r., o godz. 21, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., zmarł mój najdroższy mąż, nasz kochany ojciec

Józef Matuszczak

urzędnik wojewódzki

o czym donosi w głębokim smutku pogrążona

żona z dziećmi.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek o godz. 16, z kaplicy lecznicy na Mokrem, przy ul. Batorego na cmentarz św. Jana. Msza św. żałobna odbędzie się tegoż dnia rano o godz. 8,30, w kościele św. Jana.

- Toruń, Ostrów, Poznań, Fordon, w październiku 1937 r.

Sprawy socjalne

Wypadki przy pracy klęską społeczną

Wypadki przy pracy w przemyśle przy dzisiejszym jego stanie rozwojowym urastają do rozmiarów klęski społecznej.

Dość powiedzieć, że liczba inwalidów pracy w Polsce jest wyższa niż liczba inwalidów wojennych bezpośrednio po wojnie. Ubezpieczenia społeczne w Polsce wydają rocznie około 50 milionów złotych na renty wypadkowe. Suma, jak na nasze warunki, olbrzymia, a jednak nie wystarczająca na dostateczne zapatrzenie wielotysięcznej rzeszy inwalidów.

Walka z wypadkami przy pracy, zapobieganie im, jest nie tylko doniosłym zadaniem społecznym, ale jest także ważnym zadaniem gospodarczym. Ze stanowiska zwykłej kalkulacji gospodarczej lepiej opłaca się zapobiegać wypadkom, niż pokrywać koszty ich następstw. Ubezpieczenia społeczne, których obowiązkiem jest nie tylko udzielenie odszkodowań ofiarom wypadków, ale również prowadzenie walki z wypadkami, walkę tę prowadzą już od szeregu lat.

Pierwszym etapem tej akcji było uświadamianie społeczeństwa o znaczeniu i roli

jako członek zarządu gminnego. Inż. Kinke oddając aparat radiowy w ręce kierownika szkoły, prosił go, aby tenże służył szkole w krzewieniu kultury narodowej. Kierownik p. Winkowski dziękował za tak wspaniały dar. Na zakończenie tej uroczystości dziatwa odśpiewała pieśń „Myśmy przyszłością Na-

zapobiegania wypadkom. W tej dziedzinie panowała bowiem całkowita bierność, wypadki były traktowane jako nieuniknione zło, jako zjawisko losowe.

Do prowadzenia akcji propagandowej i uświadamiającej, opartej na podstawach naukowych powołany jest Instytut Spraw Społecznych. Dziś można śmiało powiedzieć, że radykalna zmiana reakcji na wypadki, jaka nastąpiła w ciągu ostatnich lat, jest w dużej mierze wynikiem działalności Instytutu. Dzięki szerokiej akcji prasowej i wydawniczej.

Drugi etap walki — to utworzenie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w r. 1934 komórki Bezpieczeństwa Pracy, która rozpoczęła bezpośrednią działalność na terenach zakładów pracy.

Również na terenie rolniczym osiągnięto dodatnie rezultaty w akcji zapobiegawczej przez zawarcie umowy z izbami i organizacjami rolniczymi. Na podstawie tej umowy powstała przy każdej izbie rolniczej komórka organizacyjna, która zajmuje się prowadzeniem akcji inspekcyjnej i instrukcyjnej w dziedzinie bezpieczeństwa pracy na terenie gospodarstw rolnych.

Chcąc dopomóc organizacjom przemysłowym i rolniczym w pierwszym stadium akcji, Z. U. S. przeznaczył na ten cel pewne subsydia. Wszelka lokata kapitału na ten cel jest społecznie korzystna, gdyż niewątpliwie sumy wydatkowane na akcję zapobiegawczą opłaca się wielokrotnie dzięki zmniejszeniu ilości wypadków i sumy wypłacalnych rent.

TORUN

Nowości
w welnachs
na płaszcze, komplety
sukienki 6758
oraz wszelkie olawaty
i galanterie
najtaniej
P. Składanowski
Toruń, St. Rynek 24
Kredyt na asygnowy

Zakład Slusarski
i Instalacyjny
Maksymilian Kowalski
mistrz slusarski
Toruń, Mickiewicza 57
wykonuje nowe kotły wa-
rzelne, bojleri wszelkiego
rodzaju. Centralne ogrze-
wanie, wodociągi, kanaliza-
cja oraz bielenie kotłów sy-
stemem najnowszym. 7051Ck

Pogotowie krawieckie
Zuczak, Mickiewicza 49,
telefon 26.45. Prasowanie
ubrania 1.90, odbieram, od-
sylam — chemicznie czy-
szące, reperuje. Wykonuje
merezkę i okretkę. 7052C

Chorzy
mamy skuteczne ziola lecz-
nicze. Hurtownia **Jan Kap-
czyński, Toruń, Szeroka 35,**
7132C

Szkola tańców
Janiny Werny rozpoczyna
nowy kurs 19 października.
Toruń, Stary Rynek 16.
7128C

HURF DETAL
DYKTY
we wszystkich rozmiar-
ach i jakościach
poleca najtaniej
Skład Drzewa
i Hurtownia Dykt
Toruń
Czerwona Droga nr. 23.
telefon 1518
obok Domu Społecz. 6163

Reklamowol
Sprzedajemy tanio!
kuchnie . . . od 80.— zł
sypialnie . . . 280.—
jadalnie . . . 480.—
Zamówienia — najniższe
ceny! Sprzedaż Mebli,
Toruń, Prosta 5. Spamiętaj
4591C

Najstarsza
i pierwsza Polska Centrala
Optyczna Franciszek Seidler
Rynek Staromiejski 16 (obok
poczty) tel. 15-74. Dostawa
dla kas chorych, klinik ocz-
nych i dla wojska. 6957

Abażurki
na groby z wkładką wzmo-
cnioną — 7 1/2 grosza. Hur-
townia **Jan Kapczyński,**
Toruń, Szeroka 35, 7131C

Buchalter
doświadczony przyjmie pra-
cę na godziny, uporządko-
wie książki. Zgłoszenia pod
M 37 do filii „Dnia Pomo-
rza”. 7014C

Km. Nr. 167/35. (7158)

OBWIESZCZENIE
O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI

Komornik Sądu Grodzkiego w Tczewie rewiru II Władysław Szewiński, mający kancelarię w Tczewie przy ul. Kopernika nr. 4, na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 19 listopada 1937 r. w Sądzie Grodzkim w Tczewie pokój nr. 6, odbędzie się sprzedaż w drodze publicznej przetargu:

1) o godzinie 10-ej, należącej do dłużnika Jana Bartscha zamieszkałego w Tczewie przy ul. Królowej Jadwigi nr. 1 nieruchomości miejskiej, położonej w Tczewie przy ul. Królowej Jadwigi nr. 1, składającej się z 3-piętrowego domu czynszowego i podwórza o ogólnej powierzchni 713 m².

Nieruchomość zapisana jest w księdze wieczystej Tczew tom 56 karta C. 297, a księga wiecz. przechowywana jest w Sądzie Grodzkim w Tczewie.

Nieruchomość oszacowana została na sumę zł. 43.800,—, zaś cena wywołania wynosi zł. 32.850,—.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rekojmnię w wysokości 4.380,— zł.

2) o godzinie 11-ej, należącej do dłużnika Józefa Fasa, zamieszkałego w Tczewskich Łakach powiat Tczew nieruchomości wiejskiej, położonej w Tczewskich Łakach powiat Tczew o łącznej powierzchni 3.541,3 ha, służącej do prowadzenia gospodarstwa rolnego.

Nieruchomość zapisana jest w księgach wieczystych Tczew tom 28 karta C. 98 i Tczew tom 34 karta C. 212, a księgi wieczyste przechowywane są w Sądzie Grodzkim w Tczewie.

Nieruchomość oszacowana została na sumę zł. 9.600,—, cena zaś wywołania wynosi 7.200,— zł.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rekojmnię w wysokości 960,— zł.

Rekojmnię należy złożyć w gotówkę albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucyj, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

Osoby, które mogą na licytacji nieruchomości nabyć za zezwoleniem odnośnej władzy, winne zezwolenie to przedłożyć przed rozpoczęciem licytacji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomości w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-ej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie Grodzkim w Tczewie ul. Marsz. Piłsudskiego Nr. 7.

Tczew, dnia 16 października 1937 r.
Komornik: (—) Wł. Szewiński.

Piece kaflowe
oraz wszelkie prace zduńskie
fachowo i solidnie wykonuje
ST. WYCZYŃSKI, mistrz zduński
Telefon 26.43 TORUŃ ul. Szewska 7
Kafle kolorowe po cenach fabrycznych
na składzie. 6672C

Sygnatura: Km. VII. 324/35 i nast. (7160)

OBWIESZCZENIE
O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy rewiru VII, Stefan Kapuściński, mający kancelarię w Bydgoszczy ul. Dworcowa Nr. 76, na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 20 listopada 1937 r. o godz. 9,15 w Sądzie Okręgowym w Bydgoszczy sala nr. 7 odbędzie się sprzedaż w drodze publicznej przetargu należącej do dłużników Franciszka i Józefy Młynarczyków nieruchomości miejskiej w Bydgoszczy, położonej przy ul. Dworcowej nr. 46, ogólnego obszaru 994 m². Nieruchomość jest zabudowana domem mieszkalnym czynszowym, oficynką i budynkiem gospodarczym. Nieruchomość ma urzędową księgę wieczystą jako Bydgoszcz tom 33 wykaz L. 1250, którą przechowuje się w wydziale hipotecznym Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy.

Nieruchomość oszacowana została na sumę zł. 26.150,—, cena zaś wywołania wynosi zł. 19.612,50.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rekojmnię w wysokości zł. 2.615,— oraz zezwolenie właściwej władzy administracyjnej na nabycie i przewłaszczenie nieruchomości.

Rekojmnię należy złożyć w gotówkę albo w takich papierach wartościowych bądź książeczkach wkładowych instytucyj, w których wolno umieszczać fundusze małoletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą w wartości trzech czwartych części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowym publicznym obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomości w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-ej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie Grodzkim w Bydgoszczy ul. Wały Jagiellońskie Nr. 2, sala Nr. 5.

Bydgoszcz dnia 6 października 1937 r.
Komornik: (—) Kapuściński.
Zlecenie Nr. 200/VIII/K.

*Soczyste jabłka, gruszki
i stężale wino!
jak właściwie powstała,
pyszna legumino*

za pomocą żelatyny mielonej d-ra OETKERA

Zastępstwa we wszystkich większych miastach Polski.
Niezrównana książka z przepisami Dra A. Oetkera pt. „Dobra gospodyni piecze sama” jest do nabycia we wszystkich sklepach kolonialnych, księgarniach i u naszych zastępców. Cena obniżona 80 groszy. 7152

Sprzedam zaraz
kamienicę komfortową
nową, 5 minut od centrum, ogródek, parkiety, balkony,
łazienki oddzielnie, klatka schodowa kamienna, 52.000 zł
wpłaty 40.000 zł. Dochód 5.200 zł rocznie.
Piasecki, Toruń — Wielkie Garbary 21 7117

ZAPOWIEDŹ
Podaje się do ogólnej wiadomości, że robotnik
Józef Borzechowski,
kawaler, zamieszkały w Piekle W. M. Gdańsk i
niezamężna
Marta Jabłońska,
zamieszkała w Tczewie, ul. Wąska nr. 12, chcą za-
wrzeć związek małżeński.
Tczew, dnia 14 października 1937 r. (7164)
Urządnik Stanu Cywilnego
W. Z.
(—) Szandrach

Sygnatura: Km. 1904/35. (7256)

OBWIESZCZENIE
O LICYTACJI RUCHOMOŚCI

Komornik Sądu Grodzkiego w Koronowie Józef Mazuś, mający kancelarię w Koronowie ul. Wilsona nr. 12, na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 21 października 1937 r. o godz. 11-ej w Słupowie pow. Bydgoszcz, odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należącej do Hermana Falkemthala w Słupowie pow. Bydgoszcz, składających się z 3 koni remontowych, 6 krów czarno-białych, 6 byczków i 8 jałówek, oszacowanych na łączną sumę zł. 4.400,—.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.
Koronowo dnia 14 października 1937 r.
Komornik: (—) J. Mazuś.

Życie
daje doświadczenie; książka - wykształcenie, pozwalające rozumnie przejść przez życie. W dobrą książkę zaopatrzysz się w Księgarni Pomorskiej, Schulza Toruń, Szczytna 3, tel. 27-84. 6960

Farbowanie włosów
w kilkunastu odcieniach poleca
B. SŁUPSKI
TORUŃ, BYDGOSKA 58

UWAGA!
Dotąd niebywałe, leżanki po 25.— zł. reklamowo - tanio różne meble.
Sprzedaż Mebli
Toruń, Prosta 5. 4590

MEBLE
Bracia Teus
TORUŃ, MOSTOWA 30

Radio
aparaty detektory, głośniki, żarówki, reparacje, tanio na dogodnych warunkach poleca
Elektro Radio
Toruń, Piękary 22. 7081C

Żelazo Blachy Osie Resory
poleca tanio
P. Tarrey, Toruń
Tel. 2093 Tel. 2093
St. Rynek 23 5937

Szlachetne tynki
własnej wytwórni do nabycia w każdej ilości. Polecamy również tynki myte, sztuczny granit we wszystkich kolorach znany ze swej dobroci naszej fabrykacji. Do nabycia również marmurki do lastrica — białe, zielone, czarne, czerwone, żółte, serpentyna carara, stopnielastrowe. Adres: „ELEWACJA” Gdynia, Morska 49, telefon 22-73. Biuro sprzedaży betonu Adamas. Poszukujemy reprezentantów. Oddział Toruń, ul. Mostowa, 11, tel. 26-05. — Bydgoszcz, Archib. P. Wałwrzon, ul. Długa 22, telefon 34-13. 3557

Kupiłem
z likwidacji wiele mebli, sprzedaję 50% taniej. Proszę skorzystać póki zapas starczy. — Skład Mebli Toruń, ul. Prosta 5. 4593C

GDYNIA
Plac
600 m² przy Pomorskiej z widokiem na morze wspaniale położony sprzedam. Wiadomość: Gdynia, Św. Janki 49 m. 4. M

Zakład
lekarsko-dentystyczny, pierwszorzędnie zaprowadzony na Pomorzu — w mieście o 130.000 mieszkańców — sprzedam korzystnie z powodu wyjazdu. Czysty dochód roczny około 8000 zł. Oferty do „Gazety Morskiej Ilustr.” Gdynia pod „993”. 7162M

TCZEW
Ostrzegam
że za długi mojej żony Weroniki nie odpowiadamy Ignacy Reinke, Tczew, ul. Podgórna 4. 7141T

Pan Straszalski czyta powieść kryminalną.

OGŁOSZENIA:
wiersz milimetrowy na stronie I-lamowej . . . 0,30 zł
w tekście na pierwszej stronie . . . 1,00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie . . . 0,50 zł
w tekście na dalszych stronach . . . 0,50 zł
Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 proc. drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki.
Komunikaty 60 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miesiąc 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tym jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich na podstawie noty-bylowej Gdańskiej z dnia poprzedzającego dzień wpłaty.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:
W ekspedycji miejscowych agencji . . . 2,00 zł
Z odnośnictwem do domu . . . 2,30 zł
Przez pocztę z odnośnictwem do domu . . . 2,40 zł
Pod opaską . . . 4,50 zł
W Gdańsku przez pocztę . . . 2,32 gd; przez gońca . . . 2,00 gd
W Gdańsku z odbieraniem w administracji wprost . . . 1,75 gd
Zagranicą . . . 4,00 zł
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeskody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.
Redaktor odpowiedzialny:
WACŁAW WYTEK, Toruń, ul. Bydgoska 26.

U W A G I !
Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłaconna przewidziana w cenniku 20 proc. nadwyżka. Omyłki, które zaszły do zwołania zwrótu gotówki, ani ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dnia 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądownym ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisanie miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada. Członkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.